

Latvenergo koncerna
konsolidētie finanšu pārskati
2009

SAGATAVOTI SASKAŅĀ AR
EIROPAS SAVIENĪBĀ APSTIPRINĀTAJIEM
STARPTAUTISKAJIEM FINANŠU PĀRSKATU STANDARTIEM

Darbības rādītāji

	2009	LVL '000 2008 koriģēts
Ieņēmumi	500 513	475 856
t.sk. ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas	404 723	386 205
EBITDA •	144 885	107 052
EBITDA rentabilitāte ••	29%	22%
Saimnieciskās darbības peļņa	31 446	18 345
Saimnieciskās darbības rentabilitāte •••	6%	4%
Pārskata gada peļņa	19 556	7 328
Naudas plūsma no saimnieciskās darbības	138 174	84 419
Kapitālieguldījumi	104 506	197 311
Pašu kapitāls pārskata gada beigās	889 440	866 331
Darbinieku skaits pārskata gada beigās	4 701	5 375

• EBITDA – ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, asociēto sabiedrību peļņas vai zaudējumu daļas, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma

•• EBITDA rentabilitāte – EBITDA/ ieņēmumi

••• Saimnieciskās darbības rentabilitāte – saimnieciskās darbības peļņa/ ieņēmumi

Vadības ziņojums

Akciju sabiedrība "Latvenergo" (turpmāk tekstā – arī mātesabiedrība) ir energoapgādes komersants, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, elektroenerģijas tirdzniecību, kā arī sniedz IT un telekomunikāciju pakalpojumus. AS "Latvenergo" ir viena no lielākajām sabiedrībām Latvijā.

Pārskata gads ir piektais gads, kad AS "Latvenergo" ir koncerna mātesabiedrības statusā. Latvenergo koncernā (turpmāk tekstā – arī Koncerns) ietilpst arī piecas meitassabiedrības: AS "Augstsprieguma tīkls", AS "Sadales tīkls", "Latvenergo Kaubandus" OÜ, "Latvenergo Prekyba" UAB un SIA "Liepājas enerģija".

AS "Augstsprieguma tīkls", kuras vienīgais akcionārs ir AS "Latvenergo", kopš 2005. gada 1. septembra veic Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkcijas (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas licence saņemta 2005. gada 8. jūnijā).

SIA "Liepājas enerģija", kurā AS "Latvenergo" pieder 51% pamatkapitāla, Komercreģistrā ir reģistrēta 2005. gada 6. jūlijā. Kopš 2005. gada 1. novembra tā sniedz siltumapgādes pakalpojumus Liepājā (Liepājas pilsētas sabiedrisko pakalpojumu regulatora licences siltumenerģijas ražošanai, pārvadei, sadalei un tirdzniecībai saņemtas 2005. gada 21. oktobrī).

AS "Sadales tīkls", kas ir cita 100% AS "Latvenergo" meitassabiedrība, Komercreģistrā reģistrēta 2006. gada 18. septembrī. Kopš 2007. gada 1. jūlija tā veic elektroenerģijas sadales sistēmas operatora funkcijas (atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2007. gada 21. februārī izsniegtajai licencei).

"Latvenergo Kaubandus" OÜ, 100% meitassabiedrība, Igaunijas Komercreģistrā reģistrēta 2007. gada 27. jūnijā. Atbilstoši Igaunijas sabiedrisko pakalpojumu regulatora 2007. gada 31. jūlijā izsniegtajai licencei tā 2007. gada 1. augustā sāk elektroenerģijas tirdzniecību Igaunijā, pamatojoties uz noslēgtajiem tirdzniecības līgumiem.

"Latvenergo Prekyba" UAB, kas pilnībā pieder AS "Latvenergo", Lietuvas Juridisko personu reģistrā reģistrēta 2008. gada 7. janvārī. Atbilstoši Lietuvas sabiedrisko pakalpojumu regulatora izsniegtajai elektroenerģijas importa un eksporta atļaujai "Latvenergo Prekyba" UAB 2009. gada 1. septembrī sāk elektroenerģijas tirdzniecību (t. sk. eksportu un importu) Lietuvā.

Darbības rezultāti

Latvenergo koncerna 2009. gada neto apgrozījums ir 500,5 miljoni latu, kas ir par 24,7 miljoniem latu jeb 5% vairāk nekā 2008. gadā. Ieņēmumu pieaugums galvenokārt ir saistīts ar ieņēmumu pieaugumu no elektroenerģijas realizācijas par 18,5 miljoniem latu. Ieņēmumi no elektroenerģijas eksporta darījumiem palielinājās līdz 28,6 miljoniem latu, kas ir par 14,8 miljoniem latu vairāk nekā iepriekšējā gadā. Tāpat AS "Latvenergo" 2009. gadā veiksmīgi darbojās Latvijas elektroenerģijas tirgū – ieņēmumi no elektroenerģijas tirgus dalībniekiem ir pieauguši līdz 113,6 miljoniem latu (2008. gadā – 28,3 miljoni latu), kā rezultātā AS "Latvenergo" tirgus daļa Latvijā pārskata gadā ir noturēta 95% līmenī.

Koncerna 2009. gada peļņa ir 19,5 miljoni latu, kas ir par 12,2 miljoniem latu vairāk nekā 2008. gadā (7,3 miljoni latu). Latvenergo koncerna peļņu 2009. gadā pozitīvi ietekmēja ieņēmumu pieaugums no elektroenerģijas realizācijas, bet negatīvi – meitassabiedrību zaudējumi. AS "Augstsprieguma tīkls" zaudējumi 2009. gadā ir 11,3 miljoni latu, bet AS "Sadales tīkls" zaudējumi – 11,5 miljoni latu, kas ir saistīts ar tarifū neapstiprināšanu un samērā būtisku elektroenerģijas patēriņa kritumu salīdzinājumā ar 2008. gadu.

Kopumā AS "Latvenergo" gala lietotājiem realizētas 6 659 GWh elektroenerģijas, kas ir par 802 GWh jeb par 11% mazāk nekā 2008. gadā. Savukārt lietotājiem realizētais siltumenerģijas apjoms 2009. gadā ir 2 594 GWh, kas ir par 35 GWh jeb 1% mazāk nekā 2008. gadā.

AS "Latvenergo" elektrostacijās kopumā 2009. gadā ir saražotas 4 871 GWh elektroenerģijas – par 305 GWh jeb 7% vairāk nekā 2008. gadā, kas ir saistīts ar būtiski lielāku elektroenerģijas izstrādi Daugavas HES 2009. gada nogalē. Starpība starp saražoto un AS "Latvenergo" gala lietotājiem realizēto elektroenerģiju tika importēta vai iepirkta no vietējiem ražotājiem. Kopumā 2009. gadā AS "Latvenergo" iepirktais elektroenerģijas apjoms ir samazinājies līdz 3 132 GWh (2008. gadā – 3 479 GWh).

Latvenergo koncernā 2009. gadā veikti ieguldījumi 104,5 miljonu latu apmērā. Lielākā daļa no Latvenergo koncerna kopējiem kapitālieguldījumiem – 52,3 miljoni latu jeb 50% – tika investēti elektroenerģijas sadales tīklu rekonstrukcijā un attīstībā. Ražošanas virzienā tika ieguldīti 18,6 miljoni latu, bet elektroenerģijas pārvades tīklu rekonstrukcijā un attīstībā – 20,2 miljoni latu.

Kopējie Latvenergo koncerna ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi no finanšu institūcijām 2009. gadā nedaudz palielinājās. Pārskata gada beigās tie sasniedza 507,2 miljonus latu (2008. gadā – 496,3 miljoni latu). Savukārt finanšu izmaksas 2009. gadā samazinājās līdz 18,2 miljoniem latu (2008. gadā – 19,3 miljoni latu). Finanšu izmaksu samazinājumu 2009. gadā noteica aizņēmumu procentu likmju kritums Euribor likmes samazinājuma rezultātā.

Latvenergo koncerna naudas un naudas ekvivalentu atlikums 2009. gada beigās ir 154,9 miljoni latu, kas ir par 51,4 miljoniem latu vairāk nekā iepriekšējā gada beigās. Naudas un naudas ekvivalentu atlikuma pieaugums ir saistāms ar to, ka 2010. gadā tiks uzsākts Rīgas TEC-2 otrā energobloka izbūves projekts. Papildus nepieciešamie finanšu līdzekļi minētā projekta realizācijai tiks piesaistīti no Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas un Eiropas Investīciju bankas.

Koncerna pašu kapitāls 2009. gada beigās ir 889,4 miljoni latu, kas ir par 23,1 miljonu latu vairāk nekā 2008. gada beigās. Koncerna pašu kapitāls 2009. gada beigās veido 52% no kopējo aktīvu vērtības.

Koncerna turpmākā attīstība

2009. gads iezīmējās ar pakāpenisku Baltijas elektroenerģijas tirgus atvēršanu un gatavošanos jaunām iespējām Igaunijā un Lietuvā.

2009. gada 17. jūnijā Baltijas jūras reģiona valstu premjerministri kopā ar Eiropas Komisijas priekšsēdētāju parakstīja Nodomu protokolu, apstiprinot BEMIP (*Baltic Energy Market Integration Plan*) plānu, kas paredz cita starpā elektroenerģijas tirgus atvēršanu arī Igaunijā un Lietuvā.

Latvijā elektroenerģijas tirgus atbilstoši grozījumiem Latvijas Elektroenerģijas tirgus likumā un tirdzniecības nosacījumu izmaiņām darbojas jau kopš 2008. gada maija.

Izmantojot iespējas, ko dod BEMIP plāns un tam sekojošās likumdošanas izmaiņas Baltijas kaimiņvalstīs, AS "Latvenergo" 2010. gadā vēl plašāk izvērsīs savu darbību Lietuvas un Igaunijas elektroenerģijas tirgos, turpinot jau 2007. gadā sāktu jaunu klientu piesaisti.

AS "Latvenergo" arī 2010. gadā turpinās īstenot savu energoapgādes sistēmas atjaunošanas un modernizācijas programmu. Elektroenerģijas ražošanā turpināsies sāktu investīcijas programmu realizācija. 2010. gadā tiks uzsākts Rīgas TEC-2 koģenerācijas ražotnes modernizācijas projekts.

AS "Latvenergo" turpinās īstenot Daugavas hidroelektrostaciju būvju drošuma uzlabošanas pasākumus.

Savu iespēju robežās ir plānots turpināt ieguldījumu veikšanu pārvades un sadales tīklos, lai apmierinātu klientu pieprasījumu pēc jauniem pieslēgumiem un papildu jaudas, kā arī lai nodrošinātu atbilstību drošības standartiem un licencē noteiktajām prasībām.

Pārvades tīklu attīstībā sāksies Kurzemes loka investīciju programmas izpilde, kurai 2010. gadā sagaidāms galīgi apstiprināts Eiropas Savienības finanšu atbalsts EEPR (Eiropas ekonomikas atjaunošanas plāns) programmas ietvaros. 2010. gads būs pirmais gads šīs programmas izpildē, un tā iekļaujas BEMIP plānā, kura realizācija iezīmēta līdz pat 2018. – 2020. gadam.

AS "Latvenergo" turpinās apzināt papildu komercdarbības iespējas atbilstoši savai aktualizētajai ilgtermiņa stratēģijai. Stratēģisko mērķu vidū ir iekļauta elektroenerģijas ražotņu modernizācija un līdzdalība Baltijas valstu kopējos ražošanas iespēju izpētes un jaunu jaudu uzstādīšanas projektos.

AS "Latvenergo" izvērtēs iespējas piedalīties Latvijas valdības izsludinātajā konkursā par pamatjaudas ražotnes būvniecību, ja Latvijas valdība uzsāks virzību šī projekta turpmākai attīstībai. Tiks turpināta arī stratēģijā noteiktā uz atjaunojamo energoresursu veidoto projektu izpēte un iespējamā attīstīšana.

Ņemot vērā jaunākās norises Latvijas un Baltijas elektroenerģijas tirgū un Latvenergo koncerna stratēģijas aktualizēšanas rezultātus, tiks turpināta ar klientu apkalpošanu saistīto koncerna pamatdarbības virzienu darba efektivitātes paaugstināšana, atbalsta funkciju darbības optimizācija un Baltijas tirgus apgūšanas aktivitātes nodrošināšanai svarīgās infrastruktūras attīstīšana.

Finanšu risku vadība

Koncerna darbība ir pakļauta dažādiem finanšu riskiem, pamatā kredītriskam, likviditātes riskam, ārvalstu valūtu kursu un procentu likmju svārstību riskiem, kā arī finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības svārstību riskam. Mātesabiedrības vadība cenšas minimizēt potenciālo finanšu risku negatīvo ietekmi uz Koncerna vai mātesabiedrības finansiālo stāvokli, veicot regulāru kredītriska analīzi un uzraudzību, kā arī regulārus klientu kredītkontroles pasākumus. Koncerns ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot atbilstošu un pietiekamu kredītresursu pieejamību savlaicīgai saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos.

Finanšu instrumentu izmantošana

Koncerna nozīmīgākie finanšu instrumenti ir ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm, pircēju un pasūtītāju parādi, parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti (procentu mijmaiņas darījumi) un nauda. Aizņēmumu no kredītiestādēm galvenais uzdevums ir nodrošināt Koncerna saimnieciskās darbības un kapitālieguldījumu finansējumu.

Sabiedrības vadība

No 2006. gada 9. decembra līdz 2009. gada 21. aprīlim AS "Latvenergo" padomes sastāvs bija šāds: Andris Bērziņš (padomes priekšsēdētājs), Roberts Dilba (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Edvīns Kočāns (padomes sekretārs), Juris Radzevičs un Uldis Sesks.

No 2009. gada 22. aprīļa padomes sastāvs mainījās, un tajā līdz 2009. gada 30. jūnijam darbojās Juris Zvirbulis (padomes priekšsēdētājs), Roberts Dilba un Margarita Brikmane, kuri darbību sabiedrības padomē pārtrauca no 2009. gada 1. jūlija saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām" pārejas noteikumu 33. punktu.

Saskaņā ar grozījumiem normatīvajos aktos 2009. gada 9. jūlijā tika veikti grozījumi AS "Latvenergo" statūtos, izslēdzot padomi no mātesabiedrības pārvaldes institūcijām.

Kopš 2006. gada 16. novembra līdz 2009. gada pārskata parakstīšanas dienai AS "Latvenergo" valdē darbojās: Kārlis Miķelsons (valdes priekšsēdētājs), Uldis Bariss, Arnis Daugulis, Arnis Kurgs un Aigars Meļko. 2009. gadā par valdes locekļiem atkārtoti ir pārvēlēti Arnis Daugulis, Aigars Meļko un Arnis Kurgs.

Notikumi pēc pārskata gada beigām

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kas būtiski ietekmētu Koncerna finansiālo stāvokli uz 2009. gada 31. decembri.

Priekšlikums par peļņas sadali

AS "Latvenergo" valde, izpildot likumu "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām", Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumus Nr. 1471 "Kārtība, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu" un likumu "Par valsts budžetu 2010. gadam", ierosina LVL 20 230 321 izmaksāt dividendēs.

Par 2009. gada peļņas sadali lemj AS "Latvenergo" akcionāru sapulce.

AS "Latvenergo" valde:

Kārlis Miķelsons
valdes priekšsēdētājs

Uldis Bariss

Arnis Daugulis

Arnis Kurgs

Aigars Meļko

2010. gada 25. maijā

NEATKARĪGU REVIDENTU ZINOJUMS

AS "Latvenergo" dalībniekiem

Ziņojums par konsolidētajiem finanšu pārskatiem

Mēs esam veikuši pievienoto AS "Latvenergo" un tās meitas sabiedrību („Koncerns”) 2009. gada pārskatā ietvertu konsolidēto finanšu pārskatu, kas atspoguļoti no 9. līdz 60. lappusei, revīziju. Revidētie konsolidētie finanšu pārskati ietver konsolidēto pārskatu par finansiālo stāvokli 2009. gada 31. decembrī, konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu un konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu, konsolidēto pārskatu par izmaiņām pašu kapitālā un konsolidēto pārskatu par naudas plūsmām par periodu, kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī, kā arī nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju pielikumā.

Vadības atbildība par konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanu

Vadība ir atbildīga par šo konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanu un tajos sniegtās informācijas patiesu atspoguļošanu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem. Šī atbildība ietver tādu iekšējās kontroles izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu un patiesu atspoguļojumu, piemērotas grāmatvedības politikas izvēli un lietošanu, kā arī apstākļiem atbilstošu grāmatvedības aplēšu sagatavošanu.

Revidenta atbildība

Mēs esam atbildīgi par atzinumu, ko, pamatojoties uz mūsu veikto revīziju, izsakām par šiem finanšu pārskatiem. Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāievēro ētikas prasības un jāplāno un jāveic revīzija tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskatos nav būtisku neatbilstību.

Revīzija ietver procedūras, kas tiek veiktas, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par finanšu pārskatos uzrādītajām summām un atklāto informāciju. Procedūras tiek izvēlētas, pamatojoties uz revidenta profesionālu vērtējumu, ieskaitot krāpšanas vai kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību riska novērtējumu finanšu pārskatos. Veicot šo riska novērtējumu, revidents ņem vērā iekšējo kontroli, kas izveidota, lai nodrošinātu finanšu pārskatu sagatavošanu un tajos sniegtās informācijas patiesu atspoguļošanu, ar mērķi noteikt apstākļiem piemērotas revīzijas procedūras, bet nevis lai izteiktu atzinumu par kontroles efektivitāti. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un nozīmīgu vadības izdarīto pieņēmumu pamatotības, kā arī finanšu pārskatos sniegtās informācijas vispārēju izvērtējumu.

Uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši mūsu revīzijas atzinuma izteikšanai.

Atzinums

Mūsuprāt, iepriekš minētie konsolidētie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Koncerna finansiālo stāvokli 2009. gada 31. decembrī, kā arī par tā darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmām 2009. gadā saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Ziņojums par citām normatīvo aktu prasībām

Mēs esam iepazinušies arī ar vadības ziņojumu par 2009. gadu, kas atspoguļots no 2. līdz 6. lappusei, un neesam atklājuši būtiskas neatbilstības starp šajā vadības ziņojumā un 2009. gada konsolidētajos finanšu pārskatos atspoguļoto finanšu informāciju.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ahmeds Abū Šarhs
(Ahmed Abu Sharkh)
Valdes priekšsēdētājs

Ilandra Lejiņa
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168
Valdes locekle

Rīga, Latvija
2010. gada 25. maijā

Konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins par periodu,
kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī

	Pielikums	2009	LVL '000 2008 koriģēts
Ieņēmumi	5	500 513	475 856
Pārējie ieņēmumi	6	6 281	2 322
Izlietotās izejvielas un materiāli	7	(261 681)	(264 377)
Personāla izmaksas	8	(60 601)	(72 750)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	12 a, 13 a, 13 d	(113 439)	(88 707)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	9	(39 627)	(33 999)
Saimnieciskās darbības peļņa		31 446	18 345
Finanšu ieņēmumi	10 a	10 769	7 365
Finanšu izmaksas	10 b	(18 243)	(19 350)
Asociēto sabiedrību peļņas daļa	14	198	88
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		24 170	6 448
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	11	(4 614)	880
Pārskata gada peļņa		19 556	7 328
Attiecināma uz:			
• mātesabiedrības īpašniekiem		19 370	7 219
• mazākuma daļu		186	109

Konsolidētais vispārējo ieņēmumu pārskats par periodu,
kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī

	Pielikums	2009	LVL '000 2008 koriģēts
Pārskata gada peļņa		19 556	7 328
<i>Vispārējie ieņēmumi:</i>			
(Zaudējumi)/ ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	19	(1 445)	142 393
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana	19	1 701	-
Ieņēmumi/ (zaudējumi) no naudas plūsmas riska ierobežošanas rezerves izmaiņām	19	9 403	(12 992)
Kopā vispārējie ieņēmumi pārskata gadā, atskaitot nodokļus		9 659	129 401
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		29 215	136 729
Attiecināmi uz:			
• mātesabiedrības īpašniekiem		29 029	136 620
• mazākuma daļu		186	109

Pielikumi no 13. līdz 60. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

AS "Latvenergo" valde:

Kārlis Miķelsons
valdes priekšsēdētājs

Uldis Bariss

Arnis Daugulis

Arnis Kurgs

Aigars Meļko

Konsolidētais pārskats par finansiālo stāvokli
2009. gada 31. decembrī

	Pielikums	31/12/2009	31/12/2008 korigēts	LVL '000 31/12/2007 korigēts
AKTĪVI				
Ilgtermiņa aktīvi				
Nemateriālie ieguldījumi	12 a	8 192	11 305	10 222
Pamatlīdzekļi	13 a	1 448 044	1 457 964	1 183 761
Ieguldījuma īpašumi	13 d	436	739	–
Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās	14	4 261	4 063	3 975
Citi ilgtermiņa debitori		249	223	287
Atvasinātie finanšu instrumenti		–	–	2 266
Atliktā nodokļa aktīvs	11	932	1 324	1 231
Ilgtermiņa aktīvi kopā		1 462 114	1 475 618	1 201 742
Apgrozāmie līdzekļi				
Krājumi	15	13 043	19 127	12 275
Pircēju un pasūtītāju parādi	16 a	48 963	52 159	35 173
Uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājums		775	2 278	1 179
Pārējie debitori	16 b	19 513	27 724	25 445
Atvasinātie finanšu instrumenti	24 d	145	43	969
Pārdošanai turētie aktīvi		–	68	–
Nauda un naudas ekvivalenti	17	154 938	103 550	39 175
Apgrozāmie līdzekļi kopā		237 377	204 949	114 216
AKTĪVU KOPSUMMA		1 699 491	1 680 567	1 315 958
PAŠU KAPITĀLS				
Kapitāls un rezerves, kas attiecināmas uz mātesabiedrības īpašniekiem				
Akciju kapitāls	18	317 653	311 150	193 049
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	19	552 889	554 334	411 941
Riska ierobežošanas rezerve	19	(3 537)	(12 940)	52
Citas rezerves	19	2	3 818	98 049
Nesadalītā peļņa		20 782	8 896	7 616
		887 789	865 258	710 707
Mazākumakcionāru kapitāla līdzdalības daļa		1 651	1 073	964
Pašu kapitāls kopā		889 440	866 331	711 671
KREDITORI				
Ilgtermiņa kreditori				
Aizņēmumi	20	483 652	471 350	342 518
Atliktā nodokļa saistības	11	118 040	118 756	94 415
Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstu saistībām	21 a	7 473	10 103	8 305
Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai	21 b	1 376	1 376	1 216
Atvasinātie finanšu instrumenti	24 d	10 135	17 267	–
Pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	22	78 445	67 237	46 639
Ilgtermiņa kreditori kopā		699 121	686 089	493 093
Īstermiņa kreditori				
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	23	73 226	100 503	98 609
Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības		3 729	–	247
Aizņēmumi	20	23 573	24 967	12 338
Atvasinātie finanšu instrumenti	24 d, 26	10 402	2 677	–
Īstermiņa kreditori kopā		110 930	128 147	111 194
PASĪVU KOPSUMMA		1 699 491	1 680 567	1 315 958

Pielikumi no 13. līdz 60. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

AS "Latvenergo" valde:

Kārlis Miķelsons
valdes priekšsēdētājs

Uldis Bariss

Arnis Daugulis

Arnis Kurgs

Aigars Meļko

Konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā par periodu,
kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī

LVL '000

Pielikums	Attiecināms uz mātessabiedrības īpašniekiem				Mazākuma daļa	Kopā	
	Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalītā peļņa	Kopā			
Koriģētais atlikums							
2007. gada 31. decembrī		193 049	510 042	7 616	710 707	964	711 671
Akciju kapitāla palielinājums		118 101	(98 047)	-	20 054	-	20 054
Ieskaitīts rezervēs, koriģēts	11 a	-	3 816	(3 816)	-	-	-
Dividendes par 2007. gadu	19	-	-	(2 123)	(2 123)	-	(2 123)
Pašu kapitālā tieši atzītie ieņēmumi/ (zaudējumi):							
Naudas plūsmas riska ierobežošana	19	-	(12 992)	-	(12 992)	-	(12 992)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	19	-	142 393	-	142 393	-	142 393
Kopā pašu kapitālā tieši atzītie ieņēmumi pārskata gadā							
		-	129 401	-	129 401	-	129 401
Koriģētā pārskata gada peļņa		-	-	7 219	7 219	109	7 328
Kopā pārskata gadā atzītie koriģētie ieņēmumi							
		-	129 401	7 219	136 620	109	136 729
Koriģētais atlikums							
2008. gada 31. decembrī	18	311 150	545 212	8 896	865 258	1 073	866 331
Akciju kapitāla palielinājums	18	6 503	-	-	6 503	-	6 503
Iepriekšējo periodu korekcija	11 a	-	(3 816)	3 816	-	-	-
Dividendes par 2008. gadu	19	-	-	(13 001)	(13 001)	-	(13 001)
Mazākumakcionāru līdzdalības daļa, kas radusies meitassabiedrības pamatkapitāla palielināšanas rezultātā		-	-	-	-	392	392
Pašu kapitālā tieši atzītie ieņēmumi/ (zaudējumi):							
Naudas plūsmas riska ierobežošana	19	-	9 403	-	9 403	-	9 403
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	19	-	(1 445)	1 701	256	-	256
Kopā pašu kapitālā tieši atzītie ieņēmumi pārskata gadā							
		-	7 958	1 701	9 659	-	9 659
Pārskata gada peļņa		-	-	19 370	19 370	186	19 556
Kopā pārskata gadā atzītie ieņēmumi							
		-	7 958	21 071	29 029	186	29 215
Atlikums 2009. gada 31. decembrī	18	317 653	549 354	20 782	887 789	1 651	889 440

Pielikumi no 13. līdz 60. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pārskats par naudas plūsmām par periodu,
kas noslēdzās 2009. gada 31. decembrī

	Pielikums	2009	LVL '000 2008
Naudas plūsma no saimnieciskās darbības			
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		24 170	6 448
Korekcijas par:			
• amortizāciju un nolietojumu	12 a, 13 a, 13 d	94 091	81 681
• ilgtermiņa aktīvu vērtības samazinājumu	13 a	19 348	7 026
• zaudējumiem/ (peļņu) no ilgtermiņa aktīvu norakstīšanas		3 623	(214)
• ieguldījumu korekciju pēc pašu kapitāla metodes		(198)	(88)
• procentu izdevumiem	10 b	16 580	21 001
• procentu ieņēmumiem	10 a	(9 822)	(4 929)
• zaudējumiem no finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	10	9 894	10 143
• uzkrājumu izmaiņām	21	(2 630)	1 958
Krājumu samazinājums/ (pieaugums)		6 084	(6 852)
Debitoru parādu samazinājums/ (pieaugums)		11 419	(20 180)
Kreditoru parādu, uzkrāto saistību, nākamo periodu ieņēmumu un pārējo kreditoru (samazinājums)/ palielinājums		(26 741)	5 630
Nauda plūsma no saimnieciskās darbības		145 818	101 624
Samaksāti procenti		(16 118)	(19 617)
Saņemti procenti		9 822	4 929
Samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis		(1 348)	(2 517)
Neto nauda no saimnieciskās darbības		138 174	84 419
Naudas plūsma no darbības ar ieguldījumiem			
Ieņēmumi no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu pārdošanas		847	365
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegāde		(91 449)	(160 274)
Neto nauda no darbības ar ieguldījumiem		(90 602)	(159 909)
Naudas plūsma no finansēšanas darbības			
Saņemtais Eiropas Savienības finansējums		1 050	–
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	20	35 140	148 890
Atmaksātie aizņēmumi	20	(21 658)	(9 025)
Mazākumakcionāru ieguldījumi meitassabiedrību kapitālā		392	–
Samaksātās dividendes*		(11 108)	–
Neto nauda no finansēšanas darbības		3 816	139 865
Neto naudas un tās ekvivalentu palielinājums		51 388	64 375
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā		103 550	39 175
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	17	154 938	103 550

* Par 2008. gadu maksājamās dividendes LVL 1 893 tūkstošu apmērā (2007: LVL 2 123 tūkst.) ir nosegtas ar uzņēmumu ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa pārmaksu.

Pielikumi no 13. līdz 60. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR KONCERNU

Visas akciju sabiedrības "Latvenergo" (turpmāk tekstā – mātesabiedrība) akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. AS "Latvenergo" juridiskā adrese ir Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230, Latvija. Saskaņā ar Latvijas Republikas Enerģētikas likumu AS "Latvenergo" ir atzīta par valstiski svarīgu tautsaimniecības objektu un nav privatizējama.

Konsolidētie 2009. gada finanšu pārskati iekļauj finanšu informāciju par AS "Latvenergo" un visām tās meitassabiedrībām (turpmāk tekstā – Koncerns) par gadu, kas beidzas 2009. gada 31. decembrī, un salīdzinošajiem rādītājiem par gadu, kas beidzas 2008. gada 31. decembrī.

Mātesabiedrība ir energoapgādes uzņēmums, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, kā arī sniedz IT un telekomunikāciju pakalpojumus Latvijā un Eiropas Savienībā. AS "Latvenergo" ir viens no lielākajiem Latvijas uzņēmumiem.

Koncernā ietilpst arī piecas meitassabiedrības: AS "Augstsprieguma tīkls", AS "Sadales tīkls", "Latvenergo Kaubandus" OÜ, "Latvenergo Prekyba" UAB un SIA "Liepājas enerģija".

Meitassabiedrība AS "Augstsprieguma tīkls" veic Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkcijas.

Meitassabiedrība AS "Sadales tīkls" veic elektroenerģijas sadales sistēmas operatora funkcijas Latvijā.

SIA "Liepājas enerģija" sniedz siltumapgādes pakalpojumus (ražošana, pārvade, sadale un tirdzniecība) Liepājas pilsētā.

"Latvenergo Kaubandus" OÜ, kas dibināta 2007. gada 20. jūnijā, nodarbojas ar elektroenerģijas tirdzniecību Igaunijā, slēdzot arī pārrobežu darījumus.

"Latvenergo Prekyba" UAB, kas dibināta 2007. gada 20. decembrī, nodarbojas ar elektroenerģijas tirdzniecību Lietuvā, slēdzot arī pārrobežu darījumus.

AS "Latvenergo" asociētā sabiedrība AS "Nordic Energy Link" veic elektroenerģijas starpsavienojuma kabeļa starp Igauniju un Somiju operatora funkcijas.

AS "Latvenergo" asociētā sabiedrība AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" veic fiksēto iemaksu pensiju plānu pārvaldīšanu Latvijā.

Konsolidētos finanšu pārskatus 2010. gada 25. maijā ir apstiprinājusi AS "Latvenergo" valde.

2. NOZĪMĪGI GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES PRINCIPI

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi jeb politikas, kas ir izmantotas, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus. Šīs politikas ir konsekventi piemērotas, atspoguļojot datus par visiem pārskatos ietvertajiem periodiem, ja atsevišķos gadījumos nav noteikts savādāk. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji ir pārklasificēti.

2.1. Uzskaites pamati

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, kas modificēts, izmantojot pārvērtēšanu patiesajā vērtībā zemei un ēkām, pārdošanai turētiem finanšu aktīviem un finanšu aktīviem un finanšu saistībām (ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus) ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kā atklāts zemāk aprakstītajās grāmatvedības politikās.

Visi rādītāji konsolidētajos finanšu pārskatos ir norādīti tūkstošos Latvijas latu (LVL), ja nav norādīts citādi.

Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatā uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un iespējamo aktīvu un saistību atspoguļošanu, kā arī pārskata gada ieņēmumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses ir balstītas uz mātessabiedrības vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. 4. pielikumā ir aprakstītas tās jomas, kas pakļautas augstākai sprieduma vai sarežģītības pakāpei, vai jomas, attiecībā uz kurām piemērotie pieņēmumi un aplēses ir būtiskas konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanā.

2.1.1. Jaunu vai pārskatītu standartu un interpretāciju piemērošana

(a) Standartu grozījumi, kam ir ietekme uz Koncernu un kurus Koncerns ir piemērojis

Ir publicētas vai pārskatītas šādas Starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) interpretācijas un Starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) grozījumi, kas ir obligāti piemērojami pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī un kam ir ietekme uz Koncerna darbību:

1. SGS, Finanšu pārskatu sniegšana, pārskatīts 2007. gada septembrī

Galvenās izmaiņas 1. SGS ir peļņas vai zaudējumu aprēķina aizstāšana ar vispārējo ieņēmumu pārskatu, kas ietver visas izmaiņas pašu kapitālā, kas nav saistītas ar akcionāru ieguldījumiem, piemēram, pārdošanai turēto finanšu aktīvu pārvērtēšanu. Alternatīvi sabiedrībām ir tiesības sniegt divus pārskatus: atsevišķu peļņas vai zaudējumu aprēķinu un vispārējo ieņēmumu pārskatu. Koncerns ir izvēlējis sniegt atsevišķi peļņas vai zaudējumu aprēķinu un vispārējo ieņēmumu pārskatu. Grozītais 1. SGS papildus ievieš arī prasību sniegt pārskatu par finansiālo stāvokli (bilance) agrākā salīdzinošo rādītāju perioda sākumā gadījumos, kad Koncerns veicis salīdzinošo rādītāju korekciju pārklasifikācijas, grāmatvedības politikas izmaiņu vai kļūdu korekciju rezultātā. 1. SGS izmaiņas ietekmēja informācijas uzrādīšanu konsolidētajos finanšu pārskatos, bet neietekmēja konkrētu darījumu un bilances posteņu atzīšanu un novērtēšanu.

23. SGS, Aizņēmumu izmaksas, pārskatīts 2007. gada martā

Galvenā izmaiņa ir iespējas tūlīt atzīt izdevumos aizņēmumu izmaksas, kas attiecināmas uz tādu aktīvu iegādi, kuru sagatavošanai darba kārtībā vai pārdošanai ir nepieciešams ilgāks laika periods, atcelšana. Aizņēmumu izmaksas, kuras ir tieši attiecināmas uz aktīva, kas nav uzrādīts patiesajā vērtībā un kas aizņem būtisku laika periodu, lai to sagatavotu paredzētajai lietošanai vai pārdošanai (atbilstošais aktīvs), iegādi, būvniecību vai ražošanu, veido daļu no šī aktīva izmaksām, ja kapitalizācijas sākuma datums ir 2009. gada 1. janvāris vai vēlāk. Citas aizņēmumu izmaksas atzīst izdevumos, izmantojot efektīvo procentu metodi. Šo standarta grozījumu piemērošanas efekts ir atspoguļots 10 b pielikumā.

32. SGS un 1. SGS grozījumi – Pārdodamie finanšu instrumenti un likvidācijas brīdī radušās saistības
Grozījumos ir iestrādāta prasība atsevišķus finanšu instrumentus, kas atbilst finanšu saistību definīcijai, klasificēt pašu kapitāla sastāvā. Grozījumiem nebija ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Informācijas atklāšanas par finanšu instrumentiem uzlabošana – grozījumi 7. SFPS, Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana, izdoti 2009. gada martā

Grozījumi attiecas uz informācijas atklāšanas par patiesās vērtības novērtējumu un likviditātes risku uzlabošanu. Sabiedrībai ir jāatklāj finanšu instrumentu analīze, izmantojot trīs pakāpju patiesās vērtības noteikšanas hierarhiju. Grozījumi (a) precizē, ka saistību termiņanalīzei ir jāiekļauj izsniegto finanšu garantiju līgumi maksimālajā garantijas summā un īsākajā periodā, kurā garantiju varētu pieprasīt; un (b) pieprasa atklāt atvasināto finanšu instrumentu līgumā noteikto termiņu, ja līguma termiņi ir svarīgi, lai izprastu naudas plūsmu periodu. Sabiedrībai būs arī jāatklāj tādu finanšu aktīvu termiņanalīze, kas tiek turēti likviditātes riska pārvaldīšanai, ja šī informācija sniedz iespēju finanšu pārskatu lietotājiem novērtēt likviditātes riska būtību un apjomu. Šajos konsolidētajos finanšu pārskatos ir uzlabota informācijas atklāšana par finanšu instrumentiem.

Iegultie atvasinātie finanšu instrumenti – Grozījumi 9. SFPIK un 39. SGS, izdoti 2009. gada martā

Grozījumos ir precizēts, ka pārklasificējot finanšu aktīvu no "patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā" kategorijas, ir jāizvērtē visi iegultie atvasinātie finanšu instrumenti, un, ja nepieciešams, tie jāuzskaita atsevišķi. Grozījumiem nebija ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Starptautisko Finanšu Pārskatu Standartu uzlabojumi, izdoti 2008. gada maijā

2008. gadā Starptautiskā grāmatvedības standartu padome nolēma ierosināt ikgadējo uzlabojumu projektu kā instrumentu, lai veiktu nepieciešamos, bet ne steidzīgos papildinājumus SFPS. Papildinājumi sastāv no dažādām izmaiņām pēc būtības, paskaidrojumiem un terminoloģijas labojumiem vairākos standartos. Izmaiņas pēc būtības attiecas uz šādām jomām: klasifikācija pārdošanai turētiem aktīviem saskaņā ar 5. SFPS gadījumos, kad tiek zaudēta kontrole pār meitassabiedrību; iespēja uzrādīt pārdošanai turētos finanšu instrumentus kā ilgtermiņa aktīvus saskaņā ar 1. SGS; saskaņā ar 16. SGS uzskaitīto aktīvu, kas iepriekš turēti nomai, uzskaitē pārdošanas gadījumā un ar to saistītās naudas plūsmas klasifikācija saskaņā ar 7. SGS kā saimnieciskās darbības naudas plūsma; samazinājuma definīcijas izskaidrojums saskaņā ar 19. SGS; valsts aizdevumu ar procentu likmēm, kas zemākas par tirgus likmēm, uzskaitē saskaņā ar 20. SGS; 23. SGS aizņēmumu izdevumu definīcijas saskaņošana ar efektīvās procentu likmes metodi; skaidrojums par pārdošanai turēto meitassabiedrību uzskaiti saskaņā ar 27. SGS un 5. SFPS; informācijas atklāšanas prasību samazinājums attiecībā uz asociētajām sabiedrībām un kopuzņēmumiem saskaņā ar 28. SGS un 31. SGS; informācijas atklāšanas prasību pastiprināšana saskaņā ar 36. SGS; skaidrojums par reklāmas izdevumu uzskaiti saskaņā ar 38. SGS; patiesās vērtības definīcijas izmaiņas patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos uzskaitītajiem finanšu instrumentiem kategorijai, lai tā atbilstu riska ierobežošanas uzskaiti saskaņā ar 39. SGS; nepabeigto ieguldījumu īpašumu uzskaites ieviešana saskaņā ar 40. SGS; ierobežojumu samazinājums sakarā ar patiesās vērtības noteikšanas veidu bioloģiskajiem aktīviem saskaņā ar 41. SGS. Labojumi 8., 10., 18., 20., 29., 34., 40., 41. SGS un 7. SFPS ir pārsvarā terminoloģijas un redakcionāla rakstura izmaiņas, kurām pēc SGSP domām nav ietekmes vai ir minimāla ietekme uz uzskaiti. Koncerns uzskata, ka uzlabojumiem nav būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

(b) Standartu grozījumi un interpretācijas, kas stājās spēkā 2009. gadā, bet kam nav ietekme uz Koncerna darbību

Ir publicēti vai pārskatīti šādi standarti un SFPIK interpretācijas, kas ir obligāti piemērojami pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. janvārī, bet kam nav ietekmes uz Koncerna darbību:

Garantētie nosacījumi un atcelšana, grozījumi 2. SFPS, Maksājums ar akcijām

Grozījumi precizē, ka tikai pakalpojumu nosacījumi un darbības rezultātu stāvoklis ir uzskatāmi par garantētajiem nosacījumiem. Citas maksājuma ar akcijām pazīmes nav uzskatāmas par garantētajiem nosacījumiem. Grozījumi nosaka, ka visām atcelšanām, gan Koncerna, gan citu pušu, ir jāpiemēro vienāda grāmatvedības uzskaitē. Grozījumam nebija ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

8. SFPS Darbības segmenti

Standarts ir piemērojams sabiedrībām, kuru parāda vai kapitāla instrumenti atrodas publiskajā apgrozībā vai kuras sniedz vai gatavojas sniegt finanšu pārskatus uzraudzības iestādei ar mērķi izlaist jebkuras klases instrumentus publiskajā apgrozībā. 8. SFPS nosaka, ka sabiedrībai jāsniedz finanšu un aprakstošā informācija par tās darbības segmentiem, segmentu informāciju atspoguļojot līdzīgi, kā to izmanto iekšējo atskaišu mērķiem. 8. SFPS neattiecas uz Koncernu, tā kā tā akcijas netiek tirgotas atklātā akciju tirgū.

13. SFPIK Klientu uzticības programmas

Šī interpretācija nosaka, ka gadījumos, kad preces vai pakalpojumi tiek pārdoti, par to izsniedzot klientu uzticības bonusu (piemēram, uzticības programmas punktus vai bezmaksas preces), darījums jāuzskata par vairākus elementus ietverošu darījumu un atbildība, kas saņemama no pircēja, jāsadala starp elementiem, izmantojot to patiesās vērtības. Grozījumam nebija ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

14. SFPIK, 19. SGS – Ierobežojumi fiksēta labuma aktīvam, minimālās finansējuma prasības un to savstarpējās sakarības

Interpretācija nosaka, kādā veidā saskaņā ar 19. SGS "Darbinieku labumi" jānosaka limits fiksēta labuma pensiju shēmas aktīvu atzīšanai. Tā arī skaidro, kādā veidā pensiju aktīvus vai saistības ietekmē ar likumu vai līgumā noteiktās minimālās finansēšanas prasības. Šai interpretācijai nebija būtiskas ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

15. SFPIK, Nekustamā īpašuma būvniecības līgumi

Interpretācija attiecas uz ieņēmumu un izmaksu atspoguļošanu sabiedrībās, kas veic nekustamā īpašuma būvniecību saviem spēkiem vai izmantojot apakšuzņēmējus, un dod norādes par to, vai šāds darījums atspoguļojams saskaņā ar 11. SGS vai 18. SGS. Interpretācijā arī sniegti kritēriji ieņēmumu atzīšanai no šādiem darījumiem. Grozījumam nebija būtiskas ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

16. SFPIK, Neto ieguldījumu ārvalstu sabiedrībā riska ierobežošana

Interpretācija paskaidro, kādām valūtas risku pozīcijām ir piemērojama riska ierobežošanas uzskaitē, un norāda, ka funkcionālās valūtas pārvērtēšana uzrādīšanas valūtā nerada pozīciju, kurai varētu tikt piemērota riska ierobežošanas uzskaitē. 16. SFPIK atļauj riska ierobežošanas instrumentam atrasties mātessabiedrības vai Koncerna sabiedrību uzskaitē, izņemot ārvalstu sabiedrību, kurai pašai tiek piemērota riska ierobežošana. Interpretācija arī precizē, kā peļņa vai zaudējumi no valūtas pārvērtēšanas, kas pārklasificēti no vispārējiem ienākumiem uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, tiek aprēķināti, atsavinot ārvalstu sabiedrību, kurai ir tikusi piemērota riska ierobežošanas uzskaitē. Sabiedrības piemēro 39. SGS, lai pārtrauktu riska ierobežošanas uzskaiti prospektīvi, kad to riska ierobežošanas darījumi nav saskaņā ar 16. SFPIK riska ierobežošanas kritērijiem. 16. SFPIK nav ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

(c) Standarti, standartu grozījumi un interpretācijas, kam ir ietekme uz Koncernu un kurus Koncerns nav piemērojis ar agrāku datumu

Ir publicēti vai pārskatīti šādi SGS, SFPS un SFPIK interpretācijas, kas ir obligāti piemērojamas pārskata periodiem, kas sākas 2010. gada 1. janvārī vai vēlāk un kuru agrāku piemērošanu Koncerns nav veicis:

27. SGS *Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati (pārskatīts 2008. gada janvārī; spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*

Pārskatītais 27. SGS nosaka, ka sabiedrībai visi vispārējie ieņēmumi ir jāattiecinā uz mātessabiedrības īpašniekiem un uz nekontrolējošo pusi (iepriekš "mazākuma akcionāri") arī tad, ja tā rezultātā nekontrolējošajai pusei rodas negatīvs atlikums (pašreizējais standarts galvenokārt pieprasa zaudējumu pārsniegumu pār ieņēmumiem attiecināt uz mātessabiedrības īpašniekiem). Pārskatītais standarts nosaka, ka izmaiņas mātessabiedrības līdzdalībā meitassabiedrībā, kas nerada kontroles zaudēšanu, ir jāuzskaita kā pašu kapitāla darījumi. Tas arī nosaka, kā mātessabiedrībai jānovērtē peļņa vai zaudējumi, kas rodas gadījumos, kad tiek zaudēta kontrole pār meitassabiedrību. Datumā, kad kontrole tiek zaudēta, atlikušais ieguldījums meitassabiedrībā ir jānovērtē patiesajā vērtībā. Koncerns pašlaik izvērtē pārskatītā standarta ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Pret risku nodrošinātie instrumenti – grozījumi 39. SGS Finanšu instrumenti: Atzišana un novērtēšana (piemērojami retrospektīvi pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)

Grozījums izskaidro, kā konkrētās situācijās jāpiemēro kritēriji, lai noteiktu, vai ierobežotais risks vai naudas plūsmas daļa ir atzīstami par pret risku ierobežotiem instrumentiem. Koncerns pašlaik izvērtē grozījumu ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

3. SFPS, *Uzņēmējdarbības apvienošana (pārskatīts 2008. gada janvārī; spēkā darījumos, kuros iegādes datums ir pārskata periodā, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*

Pārskatītais 3. SFPS atļauj sabiedrībām noteikt mazākumakcionāru daļu, izmantojot esošo 3. SFPS metodi (iegādātā uzņēmuma neto aktīvu proporcionāla daļa) vai patiesajā vērtībā. Pārskatītais 3. SFPS sniedz detalizētākus norādījumus par iegādes metodes piemērošanu uzņēmējdarbības apvienošanai. Ir atcelta prasība noteikt katra aktīva un saistības patieso vērtību katrā pakāpeniskās iegādes posmā, lai aprēķinātu nemateriālās vērtības daļu. Tā vietā pakāpeniskās uzņēmējdarbības apvienošanas (iegādes) gadījumā pircējam ir jāpārvērtē iepriekš turētā daļa iegādātās sabiedrības pašu kapitālā patiesajā vērtībā iegādes brīdī un peļņa vai zaudējumi, ja tādi ir radušies, jāatspoguļo peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ar sabiedrības iegādi saistītās izmaksas tiks uzskaitītas atsevišķi un atzītas izmaksās, nevis iekļautas nemateriālajā vērtībā. Pircējam iegādes datumā ir jāatzīst saistības par jebkuru atlikto maksājumu. Izmaiņas minēto saistību vērtībā pēc iegādes datuma ir atbilstoši jāatzīst saskaņā ar pārējiem piemērojamiem SFPS, nevis koriģējot nemateriālo vērtību. Standarts nav apstiprināts izmantošanai Eiropas Savienības teritorijā. Pārskatītais standarts ir attiecināms tikai uz uzņēmējdarbības apvienošanu, kas ietver savstarpēji saistītus uzņēmumus vai uzņēmējdarbības apvienošanu uz līguma pamata. Koncerns uzskata, ka izmainītajam standartam nebūs būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo tas neplāno uzņēmējdarbības apvienošanu.

12. SFPIK, *Pakalpojumu koncesiju līgumi (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2008. gada 1. janvārī vai vēlāk; sabiedrībām, kas sagatavo finanšu pārskatus saskaņā ar ES apstiprinātiem SFPS, spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 30. martā vai vēlāk)*

Šī interpretācija attiecas uz līgumsaistībām, kurās privātā sektora pārstāvis piedalās publiskā sektora pakalpojumu attīstīšanā, finansēšanā, darbības nodrošināšanā un uzturēšanā, piemēram, privātās finansējuma iniciatīvas (PFI) līgumos. Saskaņā ar šiem darījumiem aktīvi tiek atzīti kā nemateriālie ieguldījumi vai finanšu aktīvi. Koncerns uzskata, ka interpretācijai nebūs būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

17. SFPIK, *Nefinanšu aktīvu sadale dalībniekiem (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*

Grozījumi precizē, kad un kā ir atzīstama nefinanšu aktīvu sadale dalībniekiem. Sabiedrībai saistības nodalīt nefinanšu aktīvu kā dividendžu izmaksu jānovērtē sadalāmo aktīvu patiesajā vērtībā. Ieņēmumi vai izmaksas no sadalei paredzamo aktīvu norakstīšanas jāatzīst norēķina brīdī. Koncerns uzskata, ka izmainītajam standartam

nebūs būtiskas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo tas neplāno izplatīt nefinanšu aktīvus īpašniekiem.

18. SFPIK, Aktīvu pārņemšana no pasūtītājiem (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk)

Interpretācija sniedz skaidrojumu, kā jāveic aktīvu, kas pārņemti no pasūtītājiem, uzskaitē, precīzāk, skaidro apstākļus, pie kuriem pārņemtais aktīvs atbilst aktīva definīcijai; aktīva atzīšanu un tā sākotnējo atzīšanas vērtību; atsevišķi nodalāmu pakalpojumu identificēšanu (viena vai vairāku pakalpojumu apmaiņa pret aktīvu), ieņēmumu atzīšanu un naudas pārskaitījuma no pasūtītāja uzskaiti. Koncerns pašlaik izvērtē standarta grozījumu ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

(d) Interpretācijas un standartu grozījumi, kuri nav stājušies spēkā, bet kuri attiecas uz Koncerna darbību

Grozījumi 24. SGS, Saistīto pušu atklāšana (izdoti 2009. gada novembrī un ir spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2011. gada 1. janvārī vai vēlāk)

24. SGS tika pārskatīts 2009. gadā, (a) vienkāršojot saistīto pušu definīciju, precizējot tā paredzēto nozīmi un novēršot neatbilstības, un (b) nodrošinot daļēju atbrīvojumu no prasībām par informācijas atklāšanu ar valdību saistītām organizācijām.

9. SFPS, Finanšu instrumenti 1. daļa: Klasifikācija un novērtēšana

9. SFPS tika izdots 2009. gada novembrī, un tas aizstāj tās 39. SGS daļas, kas attiecas uz finanšu aktīvu klasifikāciju un novērtēšanu.

Saskaņā ar šo standartu finanšu aktīvi tiek iedalīti divās novērtēšanas kategorijās: patiesajā vērtībā un amortizētajās iegādes izmaksās novērtēti finanšu aktīvi. Klasifikācija ir atkarīga no sabiedrības izmantotā biznesa modeļa, kas nosaka tās finanšu instrumentu pārvaldīšanu, un līgumā paredzētās instrumenta naudas plūsmas pazīmēm.

9. SFPS piemērošana ir obligāta, sākot ar 2013. gada 1. janvāri, tomēr ir atļauta arī agrāka piemērošana. Koncerns pašlaik izvērtē standarta ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Starptautisko finanšu pārskatu standartu uzlabojumi (izdoti 2009. gada aprīlī; grozījumi 2. SFPS, 38. SGS, 9. SFPS un 16. SFPIK ir spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk; grozījumi 5. SFPS, 8. SFPS, 1. SGS, 7. SGS, 17. SGS, 36. SGS un 39. SGS ir spēkā periodiem, kas sākas 2010. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Uzlabojumi sastāv no dažādām izmaiņām un precizējumiem attiecībā uz šādiem standartiem un interpretācijām: precizējums, ka biznesa ieguldīšana kopīgi pārvaldītos darījumos un kopīgi pārvaldīto sabiedrību dibināšana neietilpst 2. SFPS darbības jomā; 5. SFPS un citu standartu informācijas atklāšanas prasību precizēšana, kas attiecas uz ilgtermiņa aktīviem (vai atsavināšanas grupu), kas klasificēti kā turēti pārdošanai vai darbības pārtraukšana; prasība ziņot par kopīgiem aktīviem un saistībām par katru uzrādāmo segmentu saskaņā ar 8. SFPS tikai tad, ja šādas summas regulāri tiek sniegtas galvenajam operatīvās darbības lēmumu pieņēmējam; grozījumi 1. SGS, lai atļautu klasificēt noteiktas saistības, kas nokārtotas ar sabiedrības pašu kapitāla instrumentiem kā ilgtermiņa saistības; izmaiņas 7. SGS – tikai izdevumi, kuru rezultātā tiek atzīts aktīvs, ir klasificējami kā ieguldīšanas darbības naudas plūsma, atļauja klasificēt noteiktu ilgtermiņa zemes nomu kā finanšu nomu saskaņā ar 17. SGS pat tad, ja īpašuma tiesības uz zemi nomas beigās netiek nodotas nomniekam; papildus norādījumi par 18. SGS nosakot, vai sabiedrība darbojas kā principāls vai kā aģents; 36. SGS precizējums, ka naudu ienesošās vienības nedrīkst būt lielākas par darbības segmentu pirms apvienošanas; papildināts 38. SGS par patiesās vērtības noteikšanu nemateriālajiem aktīviem, kas iegūti uzņēmējdarbības apvienošanā; grozīts 39. SGS (i), iekļaujot tajā iespēju līgumus, kas varētu rasties uzņēmējdarbības apvienošanā (ii), lai precizētu pārklasifikācijas laiku peļņai vai zaudējumiem no naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumentiem, no pašu kapitāla uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu pārskata gadā, un (iii) norādot, ka priekšapmaksas iespēja ir cieši saistīta ar apkalpošanas līgumu, ja iespēju līguma

izmantošanas brīdī aizņēmējs atmaksā ekonomiskos zaudējumus aizdevējam; grozīts 9. SFPIK, norādot, ka iegultie atvasinājumi līgumos, kas noslēgti kopīgi pārvaldītos darījumos un kopīgi pārvaldītās sabiedrības dibināšanas rezultātā, neietilpst tā darbības jomā; atcelti ierobežojumi 16. SFPIK, ka riska ierobežošanas instrumenti nedrīkst tikt turēti ārvalstu sabiedrībā, kurai pašai tiek piemērota riska ierobežošana. Koncerns pašlaik izvērtē uzlabojumu ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

(e) Interpretācijas un standartu grozījumi, kuri nav stājušies spēkā un kuri neattiecas uz Koncerna darbību

Ieguldījuma meitassabiedrībā, kopīgi pārvaldītā sabiedrībā vai asociētajā sabiedrībā iegādes izmaksas – 1. SFPS un 27. SGS grozījumi, izdoti 2008. gada maijā

Gadījumos, kad Koncerns SFPS piemēro pirmo reizi, Koncerna mātessabiedrībai ir atļauts ieguldījumus meitassabiedrībās, kopīgi pārvaldītās sabiedrībās vai asociētajās sabiedrībās vērtēt patiesajā vērtībā vai uzskaites vērtībā, kas noteikta saskaņā ar piemērojamajiem iepriekš vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem, ko var uzskatīt par iegādes vērtību atsevišķajos finanšu pārskatos. Grozījumi arī nosaka, ka dividendes par periodu pirms meitassabiedrības iegādes brīža jāatzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā, nevis kā ieguldījuma atgūšana. Grozījumam nebija ietekmes uz šiem konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

1. SFPS, Starptautisko finanšu pārskatu standartu piemērošana pirmo reizi (2008. gada decembra grozījumi; spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2009. gada 1. jūlijā vai vēlāk, ja SFPS finanšu pārskati sagatavoti pirmo reizi)

Pārskatītais 1. SFPS nemaina iepriekšējo versiju pēc būtības, bet ir mainīta standarta struktūra ar mērķi padarīt to vieglāk saprotamu lietotājam un vieglāk pielāgojamu izmaiņām nākotnē. Koncerns secināja, ka pārskatītajam standartam nav nekādas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Grozījumi 32. SGS – Tiesību emisiju klasifikācija (izdoti 2009. gada 8. oktobrī; spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2010. gada 1. februārī vai vēlāk)

Grozījumi atbrīvo noteiktu akciju tiesību emisijas ārvalstu valūtās no klasifikācijas par atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

Papildu atbrīvojumi sabiedrībām, kuras pirmo reizi piemēro SFPS – Grozījumi 1. SFPS, Starptautisko finanšu pārskatu standartu piemērošana pirmo reizi (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2010. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumi atbrīvo sabiedrības, kas izmanto pilno izmaksu metodi no retrospektīvās SFPS piemērošanas naftas un dabasgāzes aktīviem, kā arī atbrīvo sabiedrības ar spēkā esošiem nomas līgumiem no šo līgumu klasifikācijas pārskatīšanas saskaņā ar 4. SFPIK "Noteikšana, vai darījums ietver nomu" gadījumos, kad saskaņā ar nacionālās grāmatvedības prasībām tiktu iegūts tāds pats rezultāts. Grozījumiem nav nekādas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Koncerna maksājumu par akcijām ar skaidru naudu darījumi – Grozījumi 2. SFPS, Maksājums ar akcijām (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2010. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumi nodrošina skaidru principu maksājumu ar akcijām klasifikācijai gan konsolidētajos, gan atsevišķajos finanšu pārskatos. Grozījumi iekļauj atsaukto 8. SFPIK un 11. SFPIK norādījumus. Koncerns uzskata, ka grozījumiem nebūs nekādas ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

Grozījumi 14. SFPS, "Maksājumi minimālā finansējuma prasībai" (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2011. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Šim grozījumam būs ierobežota ietekme, jo tas attiecas tikai uz tām sabiedrībām, kurām ir noteikts veidot

minimālās finansējuma iemaksas fiksēta labuma pensiju plānā.

19. SFPIK, *Finanšu saistību dzēšana ar pašu kapitāla instrumentiem (spēkā pārskata periodiem, kuri sākas 2010. gada 1. jūlijā vai vēlāk)*

Šī interpretācija precizē uzskaiti, ja sabiedrība vienojas par sava parāda noteikumu pārskatīšanu, tādējādi emitējot sava pašu kapitāla instrumentus kreditora parāda dzēšanai. Peļņa vai zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā, salīdzinot pašu kapitāla instrumentu patieso vērtību ar parāda uzskaites vērtību. 19. SFPS neattiecas uz Koncerna darbību.

Starptautiskais finanšu pārskatu standarts maziem un vidējiem uzņēmumiem (izdots 2009. gada jūlijā) ir patstāvīgs standarts, kas pielāgots mazāku uzņēmumu vajadzībām un iespējām.

Daudzi principi no pilniem SFPS attiecībā uz aktīvu, saistību, ienākumu un izdevumu atzīšanu un novērtēšanu ir vienkāršoti un informācijas atklāšanas apjoms ir vienkāršots un samazināts.

Ja vien augstāk nav aprakstīts citādi, nav paredzēta būtiska jauno standartu un interpretāciju ietekme uz Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

2.2. Konsolidācija

(a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrību, kurās kādai no Koncerna sabiedrībām ir finanšu vai operatīvās darbības kontrole, finanšu pārskati ir konsolidēti. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja mātessabiedrībai pieder vairāk nekā 50% no meitassabiedrības akcijām vai kapitāla daļām.

Koncerna meitassabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot ar brīdi, kad mātessabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas.

Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti, izmantojot iegādes metodi. Iegādes izmaksas tiek noteiktas iegūto aktīvu, izdoto pašu kapitāla instrumentu un radušos vai maiņas datumā pieņemto saistību patiesajā vērtībā, ieskaitot izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz iegādi. Iegādātie identificējamie aktīvi un saistības un pakārtotās saistības, kas radušās meitassabiedrības iegādes rezultātā, tiek sākotnēji novērtētas patiesajā vērtībā iegādes datumā neatkarīgi no mazākuma daļas. Iegādes izmaksu pārsniegums pār mātessabiedrības iegādātās meitassabiedrības neto aktīvu daļas patieso vērtību tiek atzīts kā uzņēmuma nemateriālā vērtība. Ja iegādes izmaksas ir mazākas par iegādāto neto aktīvu patieso vērtību, starpība tiek uzreiz atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Visi darījumi starp Koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa no darījumiem starp Koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā Koncerna meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību Koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

(b) Darījumi ar mazākumakcionāriem

Koncerna darījumi ar mazākumakcionāriem tiek uzskatīti kā Koncerna ārējie darījumi. Darījumos ar mazākumakcionāriem radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(c) Asociētās sabiedrības

Asociētās sabiedrības ir tādas sabiedrības, kurās Koncernam ir būtiska ietekme, bet ne kontrole, parasti

no 20% līdz 50% balsstiesībām. Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās sākotnēji tiek atzīti to iegādes vērtībā. Konsolidētajos finanšu pārskatos ieguldījumi asociētajās sabiedrībās tiek uzskaitīti pēc pašu kapitāla metodes. Izmantojot šo metodi, Koncerna līdzdalības daļa asociētās sabiedrības peļņā vai zaudējumos pēc iegādes tiek atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un izmaiņas rezervēs tā līdzdalības daļā pēc iegādes brīža tiek atzītas kā rezerves. Kumulatīvās pēciegādes izmaiņas tiek izlīdzinātas ar ieguldījuma uzskaites vērtību. Kad Koncerna zaudējumu daļa asociētajā sabiedrībā izlīdzinās vai pārsniedz tā līdzdalības daļu, ieskaitot jebkurus nenodrošinātos debitoru parādus, Koncerns vairs neatzīst turpmākos zaudējumus, ja vien tas nav uzņēmies saistības vai veicis maksājumus asociētās sabiedrības vārdā.

Nerealizētie ienākumi no darījumiem starp Koncernu un asociētajām sabiedrībām tiek izslēgti atbilstoši Koncerna līdzdalības daļai tā asociētajās sabiedrībās. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, ja vien darījums nenorāda, ka ir notikusi nodoto aktīvu vērtības samazināšanās. Asociēto sabiedrību grāmatvedības uzskaites politikas ir izmainītas, lai nodrošinātu to konsekventu lietojumu atbilstoši Koncernā izmantotajām politikām.

Konsolidētajos finanšu pārskatos ieguldījumi asociētajās sabiedrībās tiek uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrājumu vērtības samazinājumam, ja tāds pastāv.

2.3. Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

(a) Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi tiek mērīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Koncerna uzņēmums darbojas (funkcionālā valūta). Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi ir izteikti Latvijas latos (LVL), kas ir Koncerna funkcionālā un uzrādīšanas valūta.

(b) Darījumi un atlikumi

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti latos pēc noteiktajiem valūtas kursiem attiecīgo darījumu veikšanas dienā. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas latos pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(c) Koncerna ārvalstu uzņēmumu darījumu konsolidācija

Visu to Koncerna uzņēmumu, kuru funkcionālā valūta atšķiras no konsolidētajos finanšu pārskatos uzrādītās valūtas un nevienam no kuriem funkcionālā valūta nav pakļauta hiperinflācijas ekonomikai, finanšu rezultātu posteņi ir izteikti pārskatos uzrādīšanas valūtā šādā veidā:

- 1) katra aktīvu un saistību finanšu pozīcija ir izteikta pēc finanšu pārskata perioda pēdējās dienas kursa,
- 2) katra konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina ieņēmumu un izmaksu pozīcija ir izteikta pēc vidējā valūtas kursa, ja vien šis vidējais kurss nav pietiekami līdzīgs darījumu datumos noteikto valūtas kursu kumulatīvajam efektam, kā rezultātā ieņēmumi un izmaksas tiek izteikti pēc kursa darījumu datumos.

2.4. Nemateriālie ieguldījumi

(a) Preču zīmes un licences

Preču zīmes un licences tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju. Amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes, lai norakstītu preču zīmju un licenču iegādes vērtību to lietderīgās izmantošanas periodā (15 – 20 gadi). Datorprogrammu izstrādes izmaksas, kas atzītas kā aktīvi, tiek amortizētas to lietderīgās izmantošanas laikā, bet ne ilgāk kā 5 gadus.

(b) Siltumnīcas efekta gāzu emisijas kvotas

Emisijas tiesības (vai kvotas) tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, kad Koncerns ir ieguvis kontroli pār tām.

2009. gada 31. decembrī emisijas kvotu skaits, ko Koncerns ir saņēmis no valdības bez maksas, ir 1 107 445 (2008. gada 31. decembrī: 911 346). Tādēļ to uzskaites vērtība 2009. gada 31. decembrī noteikta nulles vērtībā (2008. gada 31. decembrī: nulle). Tā kā no valdības bez maksas saņemto siltumnīcas efekta gāzu emisijas kvotu skaits ir mazāks par izmantošanai nepieciešamo emisijas kvotu skaitu, ir iegādātas papildu kvotas, kuru bilances vērtība ir noteikta pēc siltumnīcas efekta gāzu emisijas kvotu tirgus cenas to iegādes brīdī. 2009. gada 31. decembrī Koncernā iegādāto emisijas kvotu skaits ir 230 000 (2008. gada 31. decembrī: 350 000); skatīt 12 b pielikumu. Papildus iegādāto emisijas kvotu nākotnes pirkšanas vai pārdošanas darījumi, par emisijas kvotu tirdzniecību, kas nav izmantojamas Koncerna patēriņam, ir atzīstami kā atvasinātie finanšu instrumenti (skatīt 2.18., 3.3. punktus un 24 c pielikumu).

2.5. Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir uzrādīti sākotnējā vērtībā vai pārvērtēšanas vērtībā (skatīt 2.8. punktu), atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu.

Pamatlīdzekļu izmaksas veido iegādes cena, transportēšanas izmaksas, uzstādīšanas un citas tiešās izmaksas, kas attiecināmas uz iegādi vai ieviešanu. Pašu izveidotu pamatlīdzekļu izmaksas ietver materiālu izmaksas, pakalpojumu un darbaspēka izmaksas. Turpmākajos periodos radušās izmaksas tiek iekļautas aktīva uzskaites vērtībā vai arī atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, ja no tām ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi Koncernam un aktīva izmaksas var ticami noteikt. Pamatlīdzekļa nomainītās sastāvdaļas uzskaites vērtība tiek pārvērtēta. Visas pārējās remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Aizņēmumu izmaksas tiek kapitalizētas proporcionāli pamatlīdzekļu nepabeigtās celtniecības izmaksu summai aizņēmuma izmantošanas laikā.

Ja pamatlīdzeklis sastāv no vairākām sastāvdaļām ar dažādu lietderīgās izmantošanas laiku, šīm sastāvdaļām nolietojums tiek rēķināts katrai atsevišķi. Viendabīgas sastāvdaļas ar līdzīgu lietderīgās izmantošanas laiku tiek uzskaitītas grupās.

Zeme netiek pakļauta nolietojuma aprēķinam. Pārējiem aktīviem nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, lai norakstītu katra pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību līdz tā atlikušajai vērtībai visā tā lietderīgās izmantošanas laikā, šādā veidā:

Pamatlīdzekļu veidi	Aplēstais lietderīgās izmantošanas periods gados
Ēkas un būves:	
• hidroelektrostacijas, termoelektrostacijas	15 – 80
• elektroenerģijas pārvades tīkli	30 – 50
• elektroenerģijas sadales tīkli	20 – 30
Iekārtas un mašīnas:	
• hidroelektrostacijās	3 – 12
• termoelektrostacijās	3 – 10
• transformatoru stacijās	10
Pārējie pamatlīdzekļi	2 – 5

Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā korigēti katra pārskata gada beigās.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skatīt 2.7. punktu).

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances

vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.6. Noma

(a) Koncerns ir nomnieks

Noma, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgajiem riskiem un atbildības, tiek klasificēta kā operatīvā noma. Nomas maksājumi un priekšapmaksas maksājumi par nomu (atskaitot no iznomātāja saņemtus finansiālos stimulus) tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā.

(b) Koncerns ir iznomātājs

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļa vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas (izņemot nomniekam sniegtos finansiālos stimulus) tiek ietvertas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā.

2.7. Aktīvu vērtības samazināšana

Aktīvu, kas tiek pakļauti amortizācijai vai nolietojumam, kā arī zemes vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu lietošanas vērtību, novērtētā nākotnes naudas plūsma tiek diskontēta līdz tās tagadnes vērtībai, izmantojot pirmsnodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo tirgus īstermiņa sagaidāmo naudas vērtību un aktīvam atbilstošos riskus. Ja aktīvs nerada būtisku neatkarīgu naudas plūsmu, atgūstamā vērtība tiek noteikta tai naudas plūsmu radošajai vienībai, kuras sastāvā attiecīgais aktīvs iekļauts. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pamatlīdzekļu nolietojuma, nemateriālo ieguldījumu aprēķinātās amortizācijas izmaksu un aktīvu vērtības samazinājuma pozīcijās.

Pamatpieņēmumi, kurus izmanto, nosakot zaudējumus no aktīvu vērtības samazināšanās, pamatojas uz Koncerna uzņēmumu vai mātessabiedrības vadības iespējami precīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās izmantošanas laikā uz jaunākajiem apstiprinātajiem finanšu budžetiem un Koncerna sabiedrību vadības apstiprinātajām prognozēm, kas aptver maksimāli 10 gadu periodu. Aktīvi, kuru vērtība ir tikusi samazināta, katra pārskata gada beigās tiek izvērtēti, lai noteiktu, vai uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās nav jāsamazina. Ieņēmumi no šāda veida uzkrājumu samazināšanās tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.8. Aktīvu pārvērtēšana

Aktīvu pārvērtēšana tiek veikta ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pārvērtēšanai pakļauto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no vērtības, kāda tiktu noteikta, novērtējot tos patiesajā vērtībā.

Regulāri, bet ne retāk kā reizi 5 gados tiek pārvērtētas šādas pamatlīdzekļu grupas:

- hidroelektrostaciju ēkas un būves,
- hidroelektrostaciju iekārtas un mašīnas,

- hidroelektrostaciju pārējie pamatlīdzekļi,
- elektroenerģijas pārvades sistēmas inženierbūves,
- elektroenerģijas pārvades sistēmas tīkli,
- elektroenerģijas pārvades sistēmas elektroiekārtas un pārējie pamatlīdzekļi.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums, atskaitot atlikto nodokli, tiek uzrādīts pašu kapitāla posteņi "Ilgtērmiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve". Vērtības samazinājums savukārt tiek norakstīts no iepriekšējos gados minētajā rezervē ieskaitītā attiecīgā pamatlīdzekļa vērtības pieauguma, pārsniegumu iekļaujot pārskata gada konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pārvērtēšanas datumā uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli pamatlīdzekļa iegādes vērtības vai citas vērtības, kas aizstāj iegādes vērtību finanšu pārskatos, izmaiņām tā, lai pamatlīdzekļa bilances vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Ilgtērmiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi samazina brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek likvidēts vai atsavināts.

Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt kapitālos vai citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem.

2.9. Krājumi

Krājumi ir norādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtībām. Neto pārdošanas vērtība ir normālas Koncerna sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērto metodi.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievadmitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizāciju.

Pārskata gadā, bet ne retāk kā reizi ceturksnī tiek veikta krājumu vērtības pārskatīšana ar mērķi identificēt morāli un fiziski novecojušus, bojātus krājumus. Šāda veida krājumiem tiek veidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai.

Lēnas kustības un novecojušu krājumu uzkrājumu veidošanai ir šādi pamatprincipi:

- krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 100% apmērā,
- hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušās 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 90% apmērā,
- krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 50% apmērā,
- hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušās 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 45% apmērā.

2.10. Pircēju un pasūtītāju parādi

Debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam. Uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi, ka Koncerns nevarēs saņemt parādus pilnā vērtībā atbilstoši sākotnēji noteiktiem atmaksas termiņiem.

levērojami debitora finanšu sarežģījumi, iespēja, ka debitors varētu bankrotēt vai nonākt līdz finanšu reorganizācijai, kā arī novēloti maksājumi vai rēķinu neapmaksāšana (vairāk nekā 30 dienas virs termiņa) ir uzskatāmas pazīmes tam, ka pircēju un pasūtītāju parādu vērtība samazinās.

Uzkrājums vērtības samazinājumam (šaubīgajiem parādiem) tiek aprēķināts, balstoties uz debitoru parāda vecumu un pamatojoties uz Koncerna uzņēmumu un mātesabiedrības vadības noteiktajām aplēsēm, kuras tiek pārskatītas ne retāk kā vienreiz gadā. Elektroenerģijas debitoru parādu uzkrājumi tiek aprēķināti parādiem, kas ir vecāki par 45 dienām, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 181 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100% apmērā. Pārējiem pircēju un pasūtītāju parādiem uzkrājumi tiek aprēķināti, sākot ar 31. kavējuma dienu, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 91 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100% apmērā (16 a pielikums).

Aktīva bilances vērtība tiek samazināta, izmantojot vērtības samazināšanās kontus, kā arī atzīstot zaudējumu daļu kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Gadījumā, ja debitoru parādi nav atgūstami, tos noraksta pircēju un pasūtītāju parādiem paredzētajos vērtības samazinājuma kontos. Ja iepriekš norakstītās summas tiek atgūtas, tad par šo daļu samazinās pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.11. Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, bankā un īstermiņa depozītiem ar sākotnējo termiņu līdz 3 mēnešiem.

2.12. Dividenžu sadale

Mātesabiedrības akcionāriem izmaksājamās dividendes tiek atspoguļotas kā saistības konsolidētajos finanšu pārskatos periodā, kurā mātesabiedrības akcionāri dividendes ir apstiprinājuši.

2.13. Pensijas un pēcnodarbinātības pabalsti

(a) Pensiju saistības

Koncerns darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds", kurā Koncernam ir 50% līdzdalība. Fiksētu iemaksu plāns ir plāns, saskaņā ar kuru Koncernam ir jāveic iemaksas plānā un tam nerodas papildus juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja plānam nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieku sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 5% apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Koncerns atzīst iemaksas fiksētu iemaksu plānā to izmaksas brīdī, kad darbinieks ir sniedzis pakalpojumus apmaiņā pret šīm iemaksām.

(b) Uzkrājumi Koplīgumā noteiktajām pēcnodarbinātības pabalstu saistībām

Līdztekus iepriekšminētajam pensiju plānam Koncerns nodrošina noteiktus labumus darba attiecību izbeigšanas gadījumā tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus.

Reizi gadā neatkarīgi kvalificēti aktuāri novērtē šīs saistības. Šo pabalstu sagaidāmās izmaksas tiek uzkrātas darba attiecību periodā, izmantojot līdzīgus grāmatvedības uzskaites principus, kādus lieto fiksēto labumu pensiju plānos.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli atzītās saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem tiek atspoguļotas to pašreizējā vērtībā konkrētā pārskata par finansiālo stāvokli datumā, atskaitot uzkrātās izmaksas vai ieņēmumus, kuri attiecas uz darba attiecībām līdz pabalstu nosacījumu izmaiņu datumam. Pēcnodarbinātības pabalstu saistības par katru pārskata gadu pārrēķina, izmantojot plānoto vienību kredītmēteri. Pabalstu saistību pašreizējā vērtība tiek noteikta pietiekami regulāri, diskontējot paredzamos nākotnes naudas plūsmas izejošos maksājumus. Koncerns izmanto plānoto vienību kredītmēteri, lai novērtētu savu fiksēto pabalstu saistību pašreizējo vērtību un ar tiem saistītās pašreizējās un iepriekšējās darba izmaksas. Saskaņā ar šo metodi tiek uzskatīts, ka katrs nostrādātais periods rada pabalsta saņemšanas tiesību papildvienību un visu šādu vienību summa veido kopējās Koncerna saistības par pēcnodarbinātības pabalstiem. Koncerns izmanto objektīvus un savstarpēji savietojamus aktuāra pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem faktoriem un finanšu faktoriem (tai skaitā par paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktām izmaiņām pabalstu apmēros).

Kopējās Koncerna darbinieku pakalpojumu pašreizējās izmaksas, procentu izmaksas, aktuāra pieņēmumu izmaiņu radītie ieguvumi un zaudējumi, iepriekšējās darba izmaksas, kā arī iegūtais efekts no izmaiņām pabalstu norēķinu nosacījumos tiek atzīts izmaksās vai ieņēmumos konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ieguvumi un zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītām korekcijām un izmaiņām aktuāra pieņēmumos un kas pārsniedz 10% no fiksēto pabalstu saistībām, nekavējoties tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Iepriekšējās darba izmaksas tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes vidējā esošo darbinieku sagaidāmajā atlikušajā nodarbinātības periodā, līdz pabalsti tiek garantēti. Ja pabalsti tiek garantēti jau tūlīt pēc noteikta pabalstu plāna ieviešanas vai izmaiņām, Koncerns nekavējoties atzīst iepriekšējās darba izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.14. Atliktais ienākuma nodoklis

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu likumdošanu, ņemot vērā ar ienākuma nodokli apliekamos ienākumus taksācijas periodā.

Atliktais ienākuma nodoklis tiek uzkrāts pilnā apmērā saskaņā ar saistību metodi attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem. Ja atliktais nodoklis rodas no sākotnējās aktīvu vai saistību atzīšanas darījuma rezultātā, kas nav uzņēmējdarbības apvienošana un kas darījuma brīdī neietekmē peļņu vai zaudējumus ne finanšu pārskatos, ne nodokļu mērķiem, atliktais nodoklis netiek atzīts. Atliktā nodokļa aprēķinos tiek izmantota nodokļa likme (un likumdošana), kas sagaidāma periodos, kad pagaidu atšķirības izlīdzināsies, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Gadījumos, kad kopējais atliktā nodokļa aprēķina rezultāts būtu atspoguļojams bilances aktīvā, to iekļauj finanšu pārskatā tikai tad, kad ir ticams, ka attiecīgajam Koncerna uzņēmumam būs pietiekams ar nodokli apliekams ienākums, pret kuru varēs segt pagaidu atšķirības.

Atliktais nodoklis tiek attiecināts uz pagaidu atšķirībām, kas rodas no ieguldījumiem meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās, izņemot gadījumus, kad Koncerns kontrolē pagaidu atšķirības izlīdzināšanās periodu un ir sagaidāms, ka paredzamā nākotnē pagaidu atšķirības netiks izlīdzinātas.

2.15. Aizņēmumi

Aizņēmumi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek atspoguļoti amortizētajā iegādes vērtībā; starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas, un aizņēmuma dzēšanas vērtību

tiek pakāpeniski ietverta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā aizņēmuma perioda laikā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

Aizņēmumi tiek uzrādīti kā īstermiņa saistības, ja vien Koncernam nav neapstrīdamu tiesību atlikt šo saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc pārskata par finansiālo stāvokli beigu datuma. Koncernā tiek kapitalizētas aizņēmumu izmaksas, kas ir saistītas ar jaunu kapitālieguldījumu finansēšanu, piemērojot SGS 23 "Aizņēmumu izmaksas" prasības pārskata periodiem, kas sākas 2008. gada 1. janvārī.

2.16. Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, kad Koncernam ir juridiskas vai cita veida pamatotas saistības kāda pagātnes notikuma dēļ un pastāv varbūtība, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no Koncerna, un kad saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt. Nākotnes saimnieciskās darbības zaudējumiem uzkrājumi netiek paredzēti.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli uzkrājumi tiek uzrādīti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas būtu nepieciešama, lai dzēstu saistības pārskata par finansiālo stāvokli beigu datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai tiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi tika sākotnēji atzīti, un uzkrājumi tiek samazināti gadījumā, ja iespējamā resursu aizplūšana vairs nav paredzama.

Uzkrājumi tiek novērtēti, ņemot vērā to izdevumu pašreizējo vērtību, kas ir sagaidāma, lai nokārtotu pastāvošās saistības, diskontēšanai izmantojot pirmsnodokļu procentu likmi, kas ietver sevī pašreizējo naudas vērtības tirgus novērtējumu un konkrētām saistībām piemītošos riskus. Uzkrājumu pašreizējās vērtības pieaugums noteiktā laika periodā tiek atzīts kā procentu izmaksas.

2.17. Dotācijas

Pamatlīdzekļi, kas saņemti no citām sabiedrībām bez atlīdzības, tiek atspoguļoti kā dotācijas. Dotācijas tiek novērtētas patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumi, kas tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes atbilstošo aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā.

2.18. Atvasinātie finanšu instrumenti un riska ierobežošanas aktivitātes

Koncerns izmanto tādus atvasinātos finanšu instrumentus kā procentu likmju mijmaiņas līgumus un elektroenerģijas tirgus cenu mijmaiņas līgumus un siltumnīcas efekta CO₂ gāzu emisijas kvotu iegādes nākotnes darījumu līgumus, lai ierobežotu riskus, kas saistīti ar procentu likmju un iepirkuma cenu svārstībām.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā atvasinātā instrumenta līguma noslēgšanas brīdī un turpmāk tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētās naudas plūsmas modeļiem (3.3. pielikums).

Koncerns lieto šādus atvasinātos finanšu instrumentus:

- a) ar konkrētu saistību saistītus noteikta riska ierobežošanas atvasinātos finanšu instrumentus (naudas plūsmas riska ierobežošana),
- b) atvasinātos finanšu instrumentus patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Koncerns pirms riska ierobežošanas darījuma noslēgšanas dokumentē saistību starp riska ierobežošanas instrumentu un aktīvu vai saistību, kurai risks tiek ierobežots, kā arī riska vadības mērķus un stratēģiju. Gan uzsākot riska ierobežošanas darījumu, gan vēlāk regulāri tiek dokumentēta arī riska ierobežošanas darījuma

efektivitāte (spēja kompensēt izmaiņas riska ierobežošanai pakļautās saistības vai aktīva naudas plūsmā).

Atvasināto finanšu instrumentu, kuri tiek lietoti riska ierobežošanai, patiesā vērtība ir atklāta 24. pielikumā. Izmaiņas pašu kapitālā sakarā ar riska ierobežošanai atbilstošo darījumu patiesās vērtības izmaiņām ir atklātas 19. pielikumā. Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek klasificēta kā ilgtermiņa aktīvs vai saistība, ja riska ierobežošanai pakļautā aktīva realizēšanās vai saistību dzēšanas termiņš ir garāks par 12 mēnešiem, un kā īstermiņa, ja termiņš ir īsāks par 12 mēnešiem. Šie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti kā aktīvi, kad to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, kad to patiesā vērtība ir negatīva.

a) Naudas plūsmas riska ierobežošana

Atvasināto finanšu instrumentu, kuri atbilst riska ierobežošanas uzskaites prasībām, patieso vērtību izmaiņu efektīvā daļa tiek atzīta pašu kapitāla postenī "Risku ierobežošanas rezerve". Izmaksas vai ieņēmumi, kas attiecas uz neefektīvo daļu, ja tādi rodas, tiek nekavējoties atzīti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Summas, kuras uzkrājas pašu kapitālā, tiek pārgrāmatotas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodos, kad riska ierobežošanai pakļautais aktīvs vai saistība ietekmē peļņu vai zaudējumus.

Elektroenerģijas tirgus cenu risku ierobežojošo mijmaiņas darījumu ieņēmumu vai izmaksu neefektīvā daļa tiek atzīta konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī "Izlietotās izejvielas un materiāli" (7. pielikums). Aizņēmumu mainīgo procentu likmju risku ierobežojošo procentu likmju mijmaiņas darījumu ieņēmumu vai izmaksu neefektīvā daļa tiek atzīta konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina "Finanšu ieņēmumu" (10 a pielikums) vai "Finanšu izmaksu" (10 b pielikums) posteņos.

Kad riska ierobežošanas finanšu instrumentam beidzas termiņš vai tas tiek pārdots, vai arī vairs neatbilst riska ierobežošanas uzskaites kritērijiem, tad jebkādos pašu kapitālā uzkrātos zaudējumus vai peļņu turpina uzskaitīt pašu kapitālā līdz brīdim, kad darījums, kuram veikta riska ierobežošana, tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

(b) Atvasinātie finanšu instrumenti patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Atsevišķi atvasinātie finanšu instrumenti nekvalificējas kā atbilstoši riska ierobežošanas uzskaites prasībām. Izmaiņas to patiesajā vērtībā tiek nekavējoties atzītas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina "Finanšu ieņēmumu" vai "Finanšu izmaksu" posteņos.

2.19. Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi ir Koncerna pamatdarbības rezultātā pārdotās produkcijas un sniegto pakalpojumu vērtība. Latvijas Republikas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija nosaka elektrības un siltumenerģijas tarifus. Ieņēmumi tiek uzrādīti neto vērtībā, atskaitot pievienotās vērtības nodokli, sagaidāmo atgrieztās produkcijas daudzumu, rabatun un atlaides. Ieņēmumu atzīšanas veidi ir šādi:

a) Elektroenerģijas pārdošana

Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas iedzīvotājiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem. Ja nepieciešams, ieņēmumos tiek iekļauta arī piegādātās elektroenerģijas aplēstā vērtība laika posmā no pēdējā skaitītāja lasījuma datuma līdz gada beigām. Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas uzņēmumiem tiek atzīti, pamatojoties uz rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti uzņēmumiem par attiecīgajā mēnesī piegādāto elektroenerģiju, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem.

b) Siltumenerģijas pārdošana

Koncerns atzīst ieņēmumus no siltumenerģijas realizācijas katra mēneša beigās, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem.

c) Maksa par pieslēgumiem

Klienti veic maksājumus par pieslēgumu elektrotīklam, kas daļēji sedz tās infrastruktūras izmaksas, kas nepieciešamas, lai pieslēgtu attiecīgo klientu tīklam. Maksa par pieslēgumiem konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli tiek atspoguļota nākamo periodu ieņēmumu sastāvā un atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, izmantojot lineāro metodi visā aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā.

d) Procentu ienākumi

Procentu ienākumus atzīst, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Procentu ienākumi tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu ienākumi.

2.20. Saistītās puses

Mātesabiedrība pieder Latvijas valstij. Mātesabiedrības saistītās puses ir sabiedrības, kurās valstij ir kontrole vai būtiska ietekme, AS "Latvenergo" padomes un valdes locekļi, kā arī vadošie darbinieki, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās tiem ir būtiska ietekme vai kontrole.

2.21. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi

Koncerns tādus ilgtermiņa aktīvus, kuru uzskaites vērtība tiks atgūta no pārdošanas darījuma drīzāk nekā no aktīva lietošanas, klasificē kā pārdošanai turētus ilgtermiņa aktīvus. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi tiek novērtēti zemākajā vērtībā no uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

2.22. Akciju kapitāls

Koncerna akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas.

2.23. Kreditoru parādi

Koncerna kreditoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

2.24. Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumi ir zeme vai ēkas vai ēku daļas, kuras ir Koncerna īpašumā un drīzāk tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nekā lai izmantotu tās piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem, vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā. Sākotnēji ieguldījuma īpašumi tiek atzīti un pēc tam uzskaitīti vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Lietotās nolietojuma normas ir līdzīgas tām, kādas ir noteiktas attiecīgajām pamatlīdzekļu kategorijām.

3. FINANŠU RISKU VADĪBA

Līdz ar pārmaiņām, ko radīja ekonomikas un finanšu krīze kopš 2008. gada, būtiskas izmaiņas notika arī finanšu tirgos, samazinoties finanšu līdzekļiem ekonomiskajā apritē un pieaugot finansējuma izmaksām. Pieauga arī nenoteiktība uzņēmējdarbības un investīciju vidē. Izmaiņas globālajos finanšu tirgos izraisīja banku un citu

finanšu institūciju bankrotus, kā arī banku glābšanas plānu īstenošanu daudzās pasaules valstīs, tai skaitā Latvijā. Lai gan pasaules ekonomikā arvien vairāk nostiprinās atlabšanas tendences, pašreiz nav iespējams ticami noteikt, kad atjaunosies Latvijas ekonomikas izaugsme.

Vadība nevar ticami noteikt ietekmi uz Koncerna finansiālo stāvokli, ko izraisītu turpmāka nestabilitāte Latvijas un citu reģiona valstu ekonomikā un finanšu tirgos, kā arī Latvijas ekonomikas lejupslīde.

a) Ietekme uz likviditāti:

Kopš 2007. gada augusta tirgos pieejamais finansējuma apjoms ir ievērojami samazinājies. Vadība uzskata, ka tā dara visu iespējamo atbilstoši pašreizējiem apstākļiem, lai uzturētu Koncerna ilgtspējīgu izaugsmi.

Lielākā daļa aizņēmumu ir ar gariem un pakāpeniskiem atmaksas grafikiem, kuri summējoties pakāpeniski pieaug līdz ar aizņēmumu portfeli. Līdz ar to refinansēšanās risks tiek izklaidēts laikā un nerada ievērojamu risku kādā konkrētā atsevišķā atmaksas periodā. Koncerns uztur finanšu vadības plānu, kurā ir iestrādāti aizņēmumu atmaksas grafiki, lai prognozētu Koncerna spēju kārtot tā saistības saskaņā ar aizņēmumu līgumiem. Arī aizņēmumu ierobežojošo nosacījumu (kovenanšu) izpilde tiek prognozēta tādā pašā veidā. Koncerna politika, prognozējot finanšu ierobežojošos nosacījumus nākotnē, ir uzturēt pietiekami lielas operatīvās un finansiālās darbības rezerves finanšu vadības plānā.

Reaģējot uz likviditātes bažām finanšu tirgos, Koncerns uztur lielākas likviditātes rezerves, nekā būtu nepieciešams normālos apstākļos. 2009. gada beigās Koncerns palielināja likvīdo naudas līdzekļu atlikumus (skatīt 17. pielikumu), kā arī pieejamās neizmantotās ilgtermiņa kredītlīnijas (skatīt 20. pielikumu), lai nodrošinātu savu spēju pildīt savas līgumiskās saistības.

b) Ietekme uz debitoriem:

Koncerna debitorus nelabvēlīgi iespaido pašreizējie finanšu un ekonomiskie apstākļi, kuri varētu ietekmēt to spēju nokārtot savas saistības. Klientu ekonomisko apstākļu pasliktināšanās varētu arī atstāt iespaidu uz vadības naudas plūsmas prognozēm un finanšu un nefinanšu aktīvu novērtējumu. Balstoties uz pieejamo informāciju, vadība ir izveidojusi pietiekamus uzkrājumus, lai segtu zaudējumus no aktīvu atgūstamo summu samazināšanās.

Vadība nevar pilnīgi precīzi novērtēt visu pašreizējās krīzes ietekmi uz Koncerna nākotnes finanšu stāvokli sakarā ar Koncerna darbības vides pasliktināšanos.

3.1. Finanšu risku faktori

Koncerna darbība pakļauj to dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskam (ieskaitot valūtas risku, patiesās vērtības procentu likmju risku un naudas plūsmas procentu likmju risku), kredītriskam, cenu riskam un likviditātes riskam. Koncerna vispārējā risku vadības politika koncentrējas uz finanšu tirgus nenoteiktību un cenšas mazināt tās potenciāli negatīvo efektu uz Koncerna finanšu rezultātiem. Koncerns lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atklātās pozīcijas.

Finanšu risku vadību veic mātesabiedrības Finanšu un kredītu vadības funkcija (Koncerna finanšu vadība) saskaņā ar mātesabiedrības valdes apstiprināto "Finanšu risku vadības politiku". Koncerna finanšu vadība identificē, novērtē un veic finanšu risku ierobežošanas pasākumus, cieši sadarbojoties ar biznesa vienībām un meitassabiedrībām. Mātesabiedrības valde, apstiprinot "Finanšu risku vadības politiku", ir noteikusi principus vispārējai finanšu risku vadībai, kā arī noteiktas rīcības politikas attiecībā uz procentu likmju risku, valūtas risku, likviditātes risku un kredītrisku, kā arī nosaka procedūras, definē pieņemamos finanšu instrumentus un principus finanšu resursu izvietojumam.

a) *Tirgus risks*

I) *Valūtas risks*

Koncerns ir pakļauts valūtas riskam, galvenokārt veicot norēķinus ārvalstu valūtās par aktīviem un aizņēmumiem, investīcijām un importēto elektroenerģiju.

Tomēr lata piesaiste eiro 2005. gada sākumā samazināja valūtas risku, jo Koncernam nav bijis būtisku maksājumu citā ārvalstu valūtā kā eiro. 2009. gada 31. decembrī Koncernam nav aizņēmumu nekādās citās valūtās, izņemot eiro (skatīt 20. pielikumu).

Mātesabiedrībai ir investīcijas asociētajās un meitassabiedrībās ārpus Latvijas (Igaunijā un Lietuvā), kuru aktīvi ir pakļauti valūtas (pārvērtēšanas) riskam. Tomēr valūtas riska atklātā pozīcija, kas izriet no minētajām Koncerna ārvalstu investīcijām, tiek uzskatīta par nenozīmīgu gan pēc aktīviem, gan apgrozījuma.

II) *Naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks*

Tā kā Koncernam ir nozīmīga apjoma aktīvi, kas pakļauti procentu likmju izmaiņām (izsniegtie aizdevumi Koncerna iekšienē), tad Koncerna ieņēmumi un operatīvās naudas plūsmas ir būtiski atkarīgas no izmaiņām tirgus procentu likmēs. Koncerna iekšējais finanšu resursu nodrošināšanas modelis ir balstīts uz savstarpēju aizņēmumu un aizdevumu bāzes, laiku pa laikam radot ievērojamus finanšu atlikumus par labu mātesabiedrībai. Šādiem aizdevumiem tiek piemērotas mainīgas uz tirgus likmēm balstītas likmes, līdz ar to iekšējie aizdevumi Koncernā var atstāt zināmu iespaidu uz mātesabiedrības peļņu vai zaudējumiem.

Tomēr 2009. gada laikā, ja latu un eiro procentu likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas vai zemākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, Koncerna procentu ieņēmumi no bankās uzturēto norēķinu kontu atlikumiem būtu par LVL 259,3 tūkstošiem lielāki vai mazāki (2008: LVL 77,1 tūkst.).

Naudas plūsmas procentu likmju risks Koncernā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas Koncernā nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Koncerna finanšu riska vadības politika nosaka vairāk nekā 35% aizņēmumu nodrošināt fiksētu procentu likmi (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmes periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem. Lai mazinātu naudas plūsmas risku, Koncerns ir noslēdzis piecpadsmit procentu mijmaiņas līgumus par kopējo nosacīto apjomu EUR 341 miljons (2008: EUR 209,5 milj.) (skatīt 24. pielikumu).

2009. gada 31. decembrī 42,2% (2008: 35%) no kopējiem Koncerna aizņēmumiem bija noteikta fiksēta procentu likme (iekļaujot procentu mijmaiņas līgumus) un vidējais mijmaiņas darījumu periods bija 2,4 gadi (2008: 2,02 gadi).

Koncerns regulāri analizē tā procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, Koncernā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijām, kā arī uz naudas plūsmu. Vienādas pieļaujamās procentu likmju izmaiņas tiek modelētas visām saistību valūtām. Scenāriji tiek modelēti tikai tām saistībām, kas ir pakļautas procentu likmju izmaiņām.

Koncerns vada naudas plūsmas procentu likmju risku, lietojot procentu likmju mijmaiņas darījumus, ar kuriem tiek mainītas mainīgās likmes pret fiksētajām. Šādi atvasinātie finanšu instrumenti padara attiecīgos aizņēmumus ar mainīgām likmēm par aizņēmumiem ar fiksētām likmēm. Koncerna politika pārsvarā ir orientēta uz ārējo ilgtermiņa finansējumu ar mainīgām likmēm piesaisti un to pārvēršanu par fiksēto likmju aizņēmumiem ar procentu mijmaiņas darījumu palīdzību. Tādējādi tiek iegūtas fiksētās likmes, kuras kopumā ir zemākas nekā tādas, kuras tiktu saņemtas, ja Koncerns aizņemtos ar fiksētajām likmēm. Saskaņā ar procentu likmju darījumiem Koncerna darījuma puses piekrīt apmainīties ar summām noteiktos laika intervālos (parasti ik pēc

pusgada), kas atspoguļo starpību starp fiksētajām un mainīgām likmēm un kuras aprēķinātas, pamatojoties uz darījumu nosacītajām pamatsummām.

2009. gada laikā, ja eiro aizņēmumu procentu likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas vai zemākas, pieņemot, ka pārējie mainīgie saglabātos konstanti, tad Koncerna pārskata gada peļņa pēc nodokļiem būtu par LVL 1 403 tūkstošiem (2008: LVL 1 194 tūkst.) mazāka vai lielāka.

Koncerna aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm nerada patiesās vērtības procentu likmju risku. Vienīgais patiesās vērtības procentu likmju riska avots ir atvasinātie finanšu instrumenti.

Ja 2009. gada 31. decembrī īstermiņa un ilgtermiņa eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem augstākas vai zemākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, tad Koncerna procentu mijmaiņas darījumu patiesā vērtība būtu par LVL 4 091 tūkstoti (2008: LVL 2 825 tūkst.) augstāka vai zemāka. Tai skaitā patiesās vērtības izmaiņas LVL 1 020 tūkstošu apmērā (2008: LVL 1 324 tūkst.) būtu attiecināmas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu, bet LVL 3 071 tūkstoša apmērā (2008: LVL 1 501 tūkst.) uz konsolidēto pašu kapitālu atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē.

III) Cenu risks

Cenu risks ir risks, ka nākotnes patiesās vērtības un finanšu instrumentu naudas plūsmas svārstīsies citu iemeslu dēļ nekā procentu likmju riska vai valūtas riska radītās izmaiņas. Koncernā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenu risks.

Nozīmīgākais cenu risks ir saistīts ar elektroenerģijas iepirkšanu. Lai ierobežotu elektroenerģijas cenu izmaiņu risku, mātesabiedrība ir noslēgusi elektroenerģijas mijmaiņas darījumus (24 b pielikums).

b) Kredītrisks

Kredītrisks tiek vadīts Koncerna līmenī. To galvenokārt rada naudas resursi un īstermiņa noguldījumi, pircēju un pasūtītāju parādi, atvasinātie finanšu instrumenti. Kredītrisks saistībā ar pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots plašā Koncerna klientu loka dēļ. Koncernam nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu. Debitoru apjoms ir samazināts par to vērtības samazinājuma zaudējumiem (16. pielikums).

Veiktie avansa maksājumi, kuri varētu radīt būtisku kredītrisku, tiek nodrošināti ar banku garantijām.

Attiecībā uz finanšu aktīviem maksimālo atklāto kredītriska pozīciju veido naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība (skat. tabulu zemāk un 17. pielikumu), pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori (16. pielikums) un izsniegtās garantijas (26. pielikums).

Lielākās iespējamās atklātās kredītriska pozīcijas aplēse:

	Pielikums	LVL '000	
		31/12/2009	31/12/2008
Ārējie pircēju un pasūtītāju parādi	16 a	48 963	52 159
Nākamo periodu izmaksas	16 b	624	619
Pārējie debitori	16 b	412	1 081
Nauda un naudas ekvivalenti	17	154 938	103 550
Atvasinātie finanšu instrumenti	24 a	145	43
		205 082	157 452

Saistībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī. Ja darījumu partnerim nav šāda kredītreitinga, tad riska kontrole novērtē tā kredītkvalitāti, ņemot vērā darījumu partnera finansiālo stāvokli, iepriekšējo pieredzi un citus faktorus. Tiek noteikti individuāli riska limiti atbilstoši "Finanšu risku vadības politikas" principiem. Noteikto riska limitu ievērošana tiek regulāri monitorēta.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus.

Naudas un īstermiņa depozītu sadalījums pēc finanšu darījumu partneriem atspoguļots nākamajā tabulā pēc stāvokļa uz pārskata gada beigām:

	31/12/2009	LVL '000 31/12/2008
Ar investīciju līmeņa kredītreitingu	143 729	101 852
Bez investīciju līmeņa vai bez kredītreitinga	11 209	1 698
	154 938	103 550

Pārskata periodā noteiktie kredītlimiti nav pārsniegti, un Koncerna uzņēmumu vadība nesagaida zaudējumus kredītriska iestāšanās rezultātā.

c) Likviditātes risks

Koncerna likviditātes riska ierobežošanas politikas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas (skatīt 20. pielikumu), lai pildītu savas saistības saskaņā ar Koncerna stratēģiskajiem plāniem, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē.

Koncerna uzņēmumu vadība uztur nepārtrauktas Koncerna naudas plūsmas un likviditātes rezervju prognozes, kuras sastāv no pieejamo aizņēmumu (skatīt 20. pielikumu) un naudas un naudas ekvivalentu (skatīt 17. pielikumu) kopējā apjoma izvērtējuma.

Nākamajās tabulās tiek analizētas Koncerna finanšu un atvasināto finanšu instrumentu neto saistības, kas sagrupētas grupās atbilstoši to norēķinu periodiem uz attiecīgo konsolidētā pārskata par finansiālo stāvokli beigu datumu. Summas veidojas no nediskontētām naudas plūsmām atbilstoši noslēgtiem līgumiem. Aizņēmumu naudas plūsmas noteiktas, ņemot vērā spēkā esošās procentu likmes pārskata perioda beigās.

Likviditātes analīze (līgumiskas nediskontētas naudas plūsmas):

	31/12/2009	Mazāk par 1 gadu	Starp 1 un 2 gadiem	Starp 3 un 5 gadiem	Virš 5 gadiem	LVL '000 Kopā
Aizņēmumi		31 060	43 465	209 722	265 622	549 869
Atvasinātie finanšu instrumenti		10 447	9 221	11 922	3 201	34 791
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem*		67 385	-	-	-	67 385
		108 892	52 686	221 644	268 823	652 045

* Izņemot saņemtos avansus, uzkrātos ieņēmumus un pārējos ilgtermiņa kreditorus

	31/12/2008	Mazāk par 1 gadu	Starp 1 un 2 gadiem	Starp 3 un 5 gadiem	Virš 5 gadiem	LVL '000 Kopā
Aizņēmumi		43 658	45 394	208 541	336 211	633 804
Atvasinātie finanšu instrumenti		2 423	8 109	10 317	1 202	22 051
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem*		85 289	-	-	-	85 289
		131 370	53 503	218 858	337 413	741 144

* Izņemot saņemtos avansus, uzkrātos ieņēmumus un pārējos ilgtermiņa kreditorus.

3.2. Kapitāla riska vadība

Koncerna mērķi kapitāla riska vadībā ir nodrošināt Koncerna ilgtspējīgu darbību, investīciju programmai nepieciešamo finansējumu, kā arī izvairīties no aizņēmumu līgumos noteikto, ar kapitāla struktūru saistīto ierobežojošo nosacījumu pārkāpšanas.

Lai uzturētu noteiktu kapitāla struktūru vai to mainītu nepieciešamā veidā, Koncerns izvērtē jaunu investīciju programmas finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu apjomu un izņemšanas laiku vai nepieciešamību iniciēt akcionāru ieguldījumu pamatkapitālā. Arī aktīvu pārvērtēšana tieši iespaido kapitāla struktūru. Lai jebkurā laika brīdī uzturētu kapitāla struktūru atbilstošu aizņēmumu līgumu ierobežojošajiem nosacījumiem, Koncerns uztur regulārus pašu kapitāla rādītāja aprēķinus un analīzi.

Pašu kapitāla rādītājs tiek aprēķināts, dalot pašu kapitāla un subordinētā parāda kopsummu ar kopējo aktīvu un spēkā esošo finanšu garantiju nominālo kopsummu.

Saskaņā ar Koncerna stratēģiju un aizņēmumu līgumiem pašu kapitāla rādītājs jāuztur vismaz 30% līmenī.

Pašu kapitāla rādītājs 2009. gada 31. decembrī un 2008. gada 31. decembrī ir bijis šāds:

	31/12/2009	31/12/2008
Pašu kapitāls, kopā	889 440	866 331
Aktīvi, kopā	1 699 491	1 680 567
Spēkā esošās garantijas	11 925	12 588
Pašu kapitāla rādītājs	52%	52%

3.3. Patiesās vērtības novērtējums finanšu instrumentiem

Finanšu instrumentu patiesā vērtība ir summa, par kādu finanšu instrumentu iespējams apmainīt starp labi informētām, ieinteresētām pusēm, kuras nav finansiāli saistītas, izņemot gadījumos, kad instrumenti tiek pārdoti piespiedu kārtā vai likvidācijas rezultātā. Patiesā vērtība tiek aplēsta, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontēto naudas plūsmu modeļiem.

Tādu finanšu instrumentu patiesās vērtības, kuri tiek kotēti aktīvos finanšu tirgos, tiek aprēķinātas, pamatojoties uz to kotētām tirgus cenām finanšu pārskatu beigu datumos. Kotētās tirgus cenas, kas lietotas attiecībā uz Koncerna finanšu aktīviem, ir to pārdošanas cenas, t.i. atbilstoša termiņa un valūtas tirgus procentu likmes.

Finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvajā tirgū, patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot novērtēšanas metodes. Koncerns lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī izdara pieņēmumus, kas balstīti uz tirgus apstākļiem un nosacījumiem, kādi ir spēkā katrā pārskata perioda beigu datumā. Kotētas tirgus cenas (tirgus

procentu likmes) līdzīgiem finanšu instrumentiem tiek izmantotas ilgtermiņa aizņēmumu novērtēšanai. Citas metodes, tādas kā diskontētās naudas plūsmas, tiek izmantotas, lai noteiktu finanšu instrumentu patieso vērtību. Procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības. Aprēķinātās patiesās vērtības tiek salīdzinātas ar attiecīgo banku atsūtītajiem finanšu instrumentu pārvērtēšanas apliecinājumiem.

Elektroenerģijas mijmaiņas darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo elektroenerģijas tirgus cenu un noslēgto mijmaiņas darījumu cenu mijmaiņas līgumos noteiktajam darījumu apjomam.

Siltumnīcas efekta CO₂ gāzu emisijas kvotu iegādes nākotnes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo CO₂ gāzu emisijas kvotu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu līgumos noteiktajam kvotu apjomam.

Ilgtermiņa aizņēmumu ar fiksētām procentu likmēm (ņemot vērā procentu mijmaiņas darījumu iespaidu) patiesās vērtības to atklāšanai finanšu pārskatos tiek aprēķinātas, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas pēc līdzīgu finanšu instrumentu tirgus procentu likmēm.

4. BŪTISKAS GRĀMATVEDĪBAS APLĒSES UN NOVĒRTĒJUMI

Aplēses un novērtējumi tiek regulāri pārvērtēti un saskanoti ar iepriekšējo pieredzi un citu faktoru, ieskaitot nākotnes notikumu, kuri uzskatāmi par ticamiem attiecīgajos apstākļos, novērtējumu. Koncerns aplēš un izdara pieņēmumus attiecībā uz nākotni. Grāmatvedības aplēses var atšķirties no faktiskajiem rezultātiem. Aplēses un pieņēmumi, kuriem piemīt palielināts risks radīt būtiskus labojumus finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību uzskaites vērtībā nākamā finanšu gada laikā, ir aprakstīti zemāk:

a) Aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļiem

I) Lietderīgais izmantošanas laiks

Koncerns veic aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļu lietderīgo izmantošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses tiek balstītas uz iepriekšējo pieredzi, kā arī uz nozares praksi un tiek izvērtētas katra pārskata gada beigās.

II) Atgūstamā vērtība

Koncerns veic pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās testu ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Atbilstoši izvērtējumam, ja nepieciešams, aktīvu vērtība tiek norakstīta līdz to atgūstamajai vērtībai. Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas aplēses naudas plūsmai, kas rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieaugumu. Aplēses ir balstītas uz vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi samazināts. Pārvērtētās vērtības samazinājumu ietekmē tādi faktori kā augstas remontu un rekonstrukcijas izmaksas, atsevišķu palīgiekārtu zema noslodze, relatīvi lielas uzturēšanas izmaksas, ierobežotas iespējas pārdot pamatlīdzekļus tirgū un citi būtiski faktori. Ja vērtības samazināšanās aplēses mērķiem izmantoto diskonta likmi, samazinātu vai palielinātu par vienu procentu punktu, tad pārskata gada zaudējumi no tehnoloģisko iekārtu vērtības samazināšanās būtu par 64% lielāki vai mazāki (2008: 6%). Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā un ir aprakstītas 13 b pielikumā.

III) Patiesās vērtības novērtēšana

Koncerna pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic ārēji sertificēti vērtētāji, izmantojot pamatlīdzekļu atlikušās vērtības aizvietošanas izmaksu metodi. Vērtējums tiek veikts pēc starptautiskajiem īpašuma vērtēšanas standartiem un saskaņā ar SGS 16 "Pamatlīdzekļi", pamatojoties uz pamatlīdzekļu esošo izmantošanu. Pārvērtēšanas

rezultātā tiek noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizvietošanas vērtība. Atlikušo aizvietošanas vērtību veido šā brīža tirgus vērtība zemes gabalam pie tā pašreizējās izmantošanas, kam pieskaitīta uz tā esošo izbūvju un uzlabojumu aizvietošanas vērtība un atņemts nolietojums un citi vērtības zudumi. Ja nav nekādas apstiprinātas tirgus vērtības, ēku un iekārtu speciālā rakstura dēļ un šo vienību retās pārdošanas dēļ (izņemot pārdošanu Koncerna sastāvā), tad šīs vienības jānovērtē pēc to aizvietošanas tīrās vērtības. Pamatlīdzekļu patiesās vērtības aprēķinu veic, pamatojoties uz to esošo izmantošanu. Pārvērtēšanas rezultāti aprakstīti 13 a pielikumā.

b) Pircēju un pasūtītāju parādu atgūstamā vērtība

Aplēstā debitoru parādu atgūstamā vērtība tiek izvērtēta katram klientam atsevišķi. Gadījumā, ja nav iespējams izvērtēt katru klientu atsevišķi to lielā skaita dēļ, debitori tiek klasificēti debitoru grupās ar līdzīgām kredītriska pazīmēm un katrai debitoru grupai vērtības samazinājums tiek izvērtēts atsevišķi, ņemot vērā vēsturisko zaudējumu pieredzi. Vēsturiskā pieredze par zaudējumu rašanos tiek koriģēta, pamatojoties uz šobrīd pieejamiem datiem, lai atspoguļotu esošo apstākļu, kas neietekmēja vēsturisko periodu, ietekmi un lai izslēgtu tos apstākļus, kuri pastāvēja vēsturiskajā periodā, bet nepastāv šobrīd. Apstākļi, kas parāda, ka ir iespējami vērtības samazināšanās zaudējumi, var rasties, iestājoties debitora maksātnespējai un nespējai veikt maksājumus noteiktajos termiņos (2.10. pielikums). Metodoloģija un aplēses, kas tiek izmantotas, lai novērtētu nākotnes naudas plūsmu, tiek regulāri pārskatītas, lai samazinātu starpību starp zaudējumu aplēsēm un faktiskajiem zaudējumu apjomiem (16. pielikums).

c) Finanšu instrumentu patiesā vērtība

Sākot ar 2009. gada 1. janvāri Koncerns piemēroja 7. SFPS, *Finanšu instrumenti* grozījumus attiecībā uz finanšu instrumentiem, kuri konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli tiek atklāti to patiesajās vērtībās, saskaņā ar šādiem patieso vērtību hierarhiju līmeņiem:

- identisku aktīvu vai saistību tirgus cenas (nekorijētas) – 1. līmenis,
- cita veida cenu kotācijas kā aktīviem vai saistībām, atspoguļotiem pirmajā līmenī, tiešā veidā (cenas) vai netiešā (atvasinātā) – 2. līmenis,
- tādi cenu kotāciju pieņēmumi aktīviem vai saistībām, kas nav bāzēti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis

Nākamajā tabulā atspoguļoti tādi konsolidētie aktīvi un saistības, kas novērtēti to patiesajās vērtībās pēc stāvokļa uz 2009. gada 31. decembri:

	Pielikums	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	Kopā
Aktīvi:					
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi	24 a	–	145	–	145
Kopā aktīvi		–	145	–	145
Saistības					
<i>Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:</i>					
• Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	24 b	10 258	–	–	10 258
• CO ₂ emisijas kvotu nākotnes darījumi	24 c	3 366	–	–	3 366
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi	24 a	–	6 270	–	6 270
Kopā saistības		13 624	6 270	–	19 894

Tādu finanšu instrumentu, kuri tiek tirgoti aktīvos tirgos, patiesās vērtības ir balstītas uz tirgus cenām bilances sastādīšanas datumā. Attiecīgais tirgus tiek uzskatīts par aktīvu, ja cenu kotācijas ir vienmēr pieejamas attiecīgajā biržā, pie attiecīgo instrumentu tirgotājiem vai brokeriem, industrijas grupās vai uzraugošās vai

regulējošās institūcijās un ja šādas cenu kotācijas atspoguļo faktiski un regulāri notiekošas tirgus transakcijas starp nesaistītām pusēm. Konsolidēto finanšu aktīvu novērtēšanai tiek izmantotas to pirkšanas (bid) tirgus cenu kotācijas. Šādi finanšu instrumenti tiek iekļauti 1. līmenī.

Tādu finanšu instrumentu, kuri netiek tirgoti aktīvos tirgos (piemēram, finanšu instrumenti, kas noslēgti uz divpusēju savstarpēju līgumu pamata), patiesās vērtības tiek novērtētas, izmantojot atbilstošās novērtēšanas metodes. Šādas metodes maksimizē tirgus cenu kotāciju izmantošanu, ja vien tādas ir pieejamas, un pēc iespējas mazāk balstās uz pieņēmumiem. Ja visas būtiskās cenu kotācijas, kas nepieciešamas finanšu instrumenta patiesās vērtības novērtējumam, ir pieejamas, tad instruments tiek iekļauts 2. līmenī.

Ja būtiskus pieņēmumus nav iespējams balstīt uz tirgus cenu kotācijām, tad instruments ir jāiekļauj 3. līmeņa klasifikācijā.

Finanšu instrumentu novērtēšanas specifiskās metodes:

- a) tirgus cenu kotācijas vai dīlera kotācijas līdzīgiem finanšu instrumentiem,
- b) procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības ir aprēķinātas to tagadnes vērtībā, balstoties uz to nākotnes naudas plūsmām un ienesīguma līknēm,
- c) valūtu maiņas nākotnes darījumu patiesās vērtības ir noteiktas, izmantojot nākotnes valūtu maiņas kursus bilances datumā un diskontējot beigu vērtību līdz pašreizējai vērtībai,
- d) citas metodes, kā, piemēram, diskontētās naudas plūsmas, tiek lietotas, lai aprēķinātu pārējo finanšu instrumentu patiesās vērtības.

Izmaiņas pieņēmumos par šiem faktoriem var ietekmēt finanšu pārskatos norādīto finanšu instrumentu patieso vērtību (24. pielikums).

d) Pieslēgumu pakalpojumu maksas atzīšana

Pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzītas kā ieņēmumi visā paredzamajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā, kas ir 20 gadi (skatīt 22. pielikumu). Paredzamais komerciālo attiecību ar klientu periods ir noteikts, pamatojoties uz vadības aplēsi. Pārskata periodā Koncerna pieslēguma pakalpojumu maksu kopsumma ir LVL 16 miljoni (2008: LVL 26 milj.).

e) Risku ierobežošanas instrumentu efektivitātes novērtēšana

Koncerns ir noslēdzis ievērojamu daudzumu mijmaiņas darījumu, lai ierobežotu elektroenerģijas cenu izmaiņu un procentu likmju svārstību riskus, uz kuriem attiecas naudas plūsmas un riska ierobežošanas uzskaitē, un ieņēmumi un zaudējumi no spēkā esošo risku ierobežošanas instrumentu patiesās vērtības izmaiņām ir iekļauti atbilstošajās rezervēs pašu kapitālā. Risku ierobežošanas efektivitātes novērtēšana pamatojas uz vadības aplēsēm, ņemot vērā nākotnes elektroenerģijas iepirkuma darījumus un parakstītos mainīgo procentu likmju aizdevumu līgumus. Kad risku ierobežošanas instrumenti kļūst neefektīvi, kopīgie ieņēmumi/ zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām ir jāatzīst konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (24. pielikums).

5. IEŅĒMUMI

	LVL '000	
	2009	2008
Elektroenerģijas realizācija:		
• Uzņēmumi	278 907	271 189
• Iedzīvotāji	125 816	115 016
	404 723	386 205
Pārvades un sadales tīkla pakalpojumi	8 238	3 644
Siltumenerģijas realizācija	71 403	72 887
Pamatlīdzekļu iznomāšana	508	791
Pārējie pakalpojumi	15 641	12 329
Kopā ieņēmumi	500 513	475 856

6. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

	LVL '000	
	2009	2008
Peļņa no pārdošanai turēto aktīvu un pamatlīdzekļu pārdošanas	415	453
Peļņa no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas un citi ieņēmumi	5 866	1 869
Kopā pārējie ieņēmumi	6 281	2 322

7. IZLIETOTĀS IZEJMIELAS UN MATERIĀLI

		LVL '000	
	Pielikums	2009	2008
Elektroenerģija:			
Imports no Baltijas valstīm		50 214	28 780
Iepirkts no Latvijas ražotājiem		66 652	81 661
Imports no pārējām valstīm		6 877	19 111
Zaudējumi no elektroenerģijas mijmaiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām	24 b	4 915	5 343
		128 658	134 895
Kurināmā izmaksas		105 061	106 917
Zaudējumi no gāzu emisijas kvotu nākotnes darījumu patiesās vērtības izmaiņām	24 c	3 366	-
Izejvielas, remontu un uzturēšanas izmaksas		24 596	22 565
Kopā izlietotās izejvielas un materiāli		261 681	264 377

8. PERSONĀLA IZMAKSAS

	LVL '000	
	2009	2008
Atlīdzība par darbu	44 247	54 317
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	3 216	2 771
Iemaksas pensiju plānā	2 026	2 368
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti	11 112	13 294
Kopā personāla izmaksas, ieskaitot vadības atalgojumu	60 601	72 750
Vadības atalgojums:		
• atlīdzība par darbu	743	1 128
• iemaksas pensiju plānā	37	45
• valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti	180	181
Kopā vadības atalgojums	960	1 354
Darbinieku skaits pārskata gada beigās	4 701	5 375
Vidējais darbinieku skaits pārskata gadā	4 969	5 378

Koncerna vadības atlīdzībā iekļauta padomes un valdes locekļu, kā arī valsts pilnvarnieka atlīdzība. Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem 69% (2008: 74%) no valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksām tiek izmantoti, lai finansētu valsts fiksēto iemaksu pensiju sistēmu.

9. PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	LVL '000	
	2009	2008
Pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas	8 824	2 511
Informācijas tehnoloģiju sistēmu uzturēšanas izmaksas	2 313	2 347
Transporta izmaksas	4 796	6 387
Darba aizsardzības un darba drošības izmaksas	2 563	3 042
Īres, telpu un teritorijas uzturēšanas un pakalpojumu izmaksas	5 545	6 013
Elektroenerģijas tranzīta un jaudas uzturēšanas izmaksas	3 122	2 555
Zaudējumi no pamatlīdzekļu norakstīšanas	2 125	241
Nekustamā īpašuma nodoklis	657	636
Telekomunikāciju un sakaru pakalpojumu izmaksas	1 832	1 786
Nodeva par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu	1 016	835
Citas izmaksas	6 834	7 646
Kopā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	39 627	33 999

10. FINANŠU IEŅĒMUMI UN IZMAKSAS

10 a) Finanšu ieņēmumi

Pielikums	LVL '000	
	2009	2008
Procentu ieņēmumi no kontu atlikumiem, termiņdepozītiem un aizdevumiem	9 768	3 755
Procentu ieņēmumi no atvasinātajiem finanšu instrumentiem	54	1 174
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām 24 a	947	2 402
Neto peļņa no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	–	34
Finanšu ieņēmumi, kopā	10 769	7 365

10 b) Finanšu izdevumi

	Pielikums	LVL '000	
		2009	2008
Procentu maksājumi		13 684	21 001
Procentu izdevumi no atvasinātajiem finanšu instrumentiem		2 739	15
Menedžmenta komisija par kredītu apkalpošanu		157	214
Zaudējumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām 24 a		2 171	6 949
Neto zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām		357	-
Izsniegto garantiju izmaksas		389	253
Kapitalizētās procentu izmaksas*		(1 254)	(9 082)
Finanšu izmaksas, kopā		18 243	19 350

* Skatīt 2.15. pielikumu.

11. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

	2009	LVL '000
		2008 korigēts
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	4 682	-
Atliktais nodoklis	(68)	(880)
Kopā uzņēmumu ienākuma nodoklis	4 614	(880)

Nodoklis, kas piemērots Koncerna peļņai pirms nodokļiem, atšķiras no teorētiskās nodokļu summas, kas rastas, ja tiktu izmantota Koncerna peļņai piemērojamā nodokļa likme:

	2009	LVL '000
		2008 korigēts
Peļņa pirms nodokļa	24 170	6 448
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, piemērojot noteikto 15% likmi	3 625	967
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums	-	203
Atliktā nodokļa aktīva vērtības (palielinājums)/ samazinājums	(391)	399
Izdevumi, kas nav atskaitāmi uzņēmumu ienākuma nodokļa mērķiem, neto	4 568	883
Ar nodokli neapliekamie ieņēmumi, neto	(256)	-
No jauna uzbūvēto tehnoloģisko iekārtu paātrinātais nolietojums	(2 932)	(3 332)
Kopā uzņēmumu ienākuma nodoklis	4 614	(880)

Koncerns veic atliktā nodokļa aktīvu un atliktā nodokļa saistību ieskaitu tikai tad, ja tas ir juridiski tiesīgs veikt pārskata perioda nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām un atliktais nodoklis attiecas uz vienu un to pašu nodokļu administrāciju. Šo saistību summas ir šādas:

	31/12/2009	LVL '000
		31/12/2008 korigēts
Atliktā nodokļa saistības:		
• pēc vairāk nekā 1 gada atgūstamās atliktā nodokļa saistības	116 037	109 165
• viena gada laikā atgūstamās atliktā nodokļa saistības	5 773	13 401
Atliktā nodokļa aktīvi:		
• pēc vairāk nekā 1 gada atgūstamais atliktā nodokļa aktīvs	(2 544)	(3 521)
• viena gada laikā atgūstamais atliktā nodokļa aktīvs	(2 158)	(2 012)
• atliktā nodokļa aktīva vērtības samazinājums	-	399
Kopā atliktā nodokļa aktīvs	(932)	(1 324)
Kopā atliktā nodokļa saistības	118 040	118 756

Atliktā nodokļa kustība ir šāda:

	Pielikums	2009	LVL '000 2008 korigēts
Pārskata gada sākumā		117 432	93 184
Ieņēmumi konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā		(68)	(880)
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā	19	(256)	25 128
Atliktā nodokļa aktīvs pārskata gada beigās		(932)	(1 324)
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada beigās		118 040	118 756

Atliktais nodoklis aprēķināts no šādām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to vērtībām uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķina mērķiem:

	2009	LVL '000 2008 korigēts
Atliktā nodokļa saistības:		
Pamatlīdzekļu nolietojums		
Pārskata gada sākumā	122 573	95 607
(Ieņēmumi)/ izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(507)	1 838
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā	(256)	25 128
Pārskata gada beigās	121 810	122 573
Atliktā nodokļa aktīvi:		
Uzkrājumi/uzkrātās saistības		
Pārskata gada sākumā	(5 141)	(2 423)
Izmaksas / (ieņēmumi) konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	439	(1 783)
Nodokļu zaudējumi		
Ieņēmumi konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	(935)
Pārskata gada beigās	(4 702)	(5 141)

a) Iepriekšējo periodu korekcijas

Konsolidētajos finanšu pārskatos labots atliktā nodokļa aktīvs par iepriekšējos periodos atzīto un aprēķināto piemēroto investīciju atlaidi. Saskaņā ar 12. SGS "Ienākuma nodoklis" Latvenergo saņemtās investīciju atlaides, kas aprēķinātas, balstoties uz Latvijas Republikas likumā "Par uzņēmumu ienākumu nodokli" noteiktajām normām, nav uzskatāmas par atskaitāmām pagaidu atšķirībām atliktā nodokļa mērķiem. Iepriekšējo periodu labojuma atspoguļojums ir šāds:

	LVL '000
Ietekme uz atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli	
Efekts uz konsolidēto 2007. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinu:	
Iekļauts pozīcijā "Uzņēmumu ienākuma nodoklis"	(1 925)
Efekts uz konsolidēto pārskatu par finansiālo stāvokli 2007. gada 31. decembrī:	
Pašu kapitāla pozīcijas "Nesadalītā peļņa" samazinājums	(1 925)
Kreditoru pozīcijas "Atliktā nodokļa saistības" palielinājums	1 925
Efekts uz konsolidēto 2008. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinu:	
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(3 816)
Efekts uz konsolidēto pārskatu par finansiālo stāvokli 2008. gada 31. decembrī:	
Pašu kapitāla pozīcijas "Nesadalītā peļņa" samazinājums	(3 816)
Pašu kapitāla pozīcijas "Citas rezerves" samazinājums	(1 925)
Kreditoru pozīcijas "Atliktā nodokļa saistības" palielinājums	5 741
Kopā 2007. un 2008. gada neto peļņas samazinājums atliktā nodokļa korekciju rezultātā:	(5 741)

12. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

a) Nemateriālie ieguldījumi

	Licences	Dator-programmas	Emisijas kvotas	Izveidošanas izmaksas un avansa maksājumi	LVL '000 Kopā
2007. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	1 750	15 752	-	44	17 546
Uzkrātā amortizācija	(123)	(7 201)	-	-	(7 324)
Atlikusī vērtība	1 627	8 551	-	44	10 222
Gads, kas beidzas 2008. gada 31. decembrī					
Atlikusī vērtība gada sākumā	1 627	8 551	-	44	10 222
legādāts	-	1 280	1 914	(11)	3 183
Aprēķinātā amortizācija	(148)	(1 952)	-	-	(2 100)
Atlikusī vērtība gada beigās	1 479	7 879	1 914	33	11 305
2008. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	1 750	16 328	1 914	33	20 025
Uzkrātā amortizācija	(271)	(8 449)	-	-	(8 720)
Atlikusī vērtība	1 479	7 879	1 914	33	11 305
Gads, kas beidzas 2009. gada 31. decembrī					
Atlikusī vērtība gada sākumā	1 479	7 879	1 914	33	11 305
legādāts	-	950	-	-	950
Norakstīts	-	-	(1 914)	-	(1 914)
Aprēķinātā amortizācija	(149)	(2 000)	-	-	(2 149)
Atlikusī vērtība gada beigās	1 330	6 829	-	33	8 192
2009. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	1 750	17 206	-	33	18 989
Uzkrātā amortizācija	(420)	(10 377)	-	-	(10 797)
Atlikusī vērtība	1 330	6 829	-	33	8 192

Nemateriālo ieguldījumu pozīcijā "Datorprogrammas" ir iekļautas Uzņēmumu resursu plānošanas sistēmas "ORACLE E-Business Suite" programmatūras paketes izmaksas, kuras bilances vērtība 2009. gada 31. decembrī bija LVL 2 406 tūkstoši (2008. gada 31. decembrī: LVL 2 566 tūkstoši), bet atlikušais lietderīgās kalpošanas laiks 3,3 gadi (2008: 2,3 gadi).

b) Siltumnīcas efekta gāzu emisijas kvotas

	Kvotu skaits	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	311 983	187 537
Saņemtās kvotas*	1 107 445	911 346
legādātās kvotas	230 000	350 000
Izmantotās kvotas	(1 015 333)	(1 026 900)
Pārdotās kvotas	(175 000)	(110 000)
Pārskata gada beigās	459 095	311 983

* Kvotas saņemtas bez atlīdzības saskaņā ar likumu "Par piesārņojumu" un pamatojoties uz Latvijas Republikas Vides ministrijas rīkojumiem.

13. PAMATLĪDZEKĻI

a) Pamatlīdzekļi

LVL '000

	Pārvērtētie pamatlīdzekļi			Zeme, ēkas un būves kopā	Pārvērtētie pamatlīdzekļi			Tehno- loģiskās iekārtas un mašīnas kopā	Pārvērtētie pamatlīdzekļi			Nepār- beigtā celtniecība un avansa maksājumi	Kopā	
	HES sistēmas ēkas un būves	Nepār- vērtētās ēkas un būves, zeme	Nepār- vērtētās tehnoloģiskās iekārtas		HES sistēmas tehnoloģiskās iekārtas	HES sistēmas tehnoloģiskās iekārtas	HES sistēmas pārējie pamatlīdzekļi		Nepār- vērtētās pārējie pamatlīdzekļi	Pārējie pamatlīdzekļi kopā				
2007. gada 31. decembrī														
Sākotnējā vērtība	1 039 052	33 116	383 787	1 455 955	130 622	82 946	225 698	439 266	7 457	3 007	77 613	88 077	163 820	2 147 118
Uzkrātais nolietojums	(558 952)	(14 859)	(113 290)	(687 101)	(82 081)	(39 221)	(95 313)	(216 615)	(2 428)	(1 957)	(54 642)	(59 027)	(614)	(963 357)
Atlikusī vērtība	480 100	18 257	270 497	768 854	48 541	43 725	130 385	222 651	5 029	1 050	22 971	29 050	163 206	1 183 761
Gads, kas beidzas														
2008. gada 31. decembrī														
Atlikusī vērtība gada sākumā	480 100	18 257	270 497	768 854	48 541	43 725	130 385	222 651	5 029	1 050	22 971	29 050	163 206	1 183 761
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	-	98 099	-	98 099	-	68 583	-	68 583	-	1 173	-	1 173	-	167 855
legādāts	926	7 055	126 357	134 338	7 483	11 060	136 303	154 846	20	276	13 414	13 710	(108 766)	194 128
Pārgrupēts	-	-	53	53	-	-	(58)	(58)	-	-	5	5	-	-
Norakstīts	-	(40)	(963)	(1 003)	(6)	(11)	(52)	(69)	-	-	(33)	(33)	(68)	(1 173)
Aktīvu vērtības (samazinājums)/ palielinājums	-	(1 080)	(46)	(1 126)	-	(528)	(5 351)	(5 879)	-	(77)	-	(77)	56	(7 026)
Nolietojums	(9 171)	(5 945)	(14 351)	(29 467)	(11 743)	(8 965)	(19 441)	(40 149)	(311)	(611)	(9 043)	(9 965)	-	(79 581)
Atlikusī vērtība gada beigās	471 855	116 346	381 547	969 748	44 275	113 864	241 786	399 925	4 738	1 811	27 314	33 863	54 428	1 457 964
2008. gada 31. decembrī														
Sākotnējā vērtība	1 039 978	299 367	508 824	1 848 169	136 264	232 530	357 740	726 534	7 477	3 350	86 296	97 123	54 985	2 726 811
Uzkrātais nolietojums	(568 123)	(183 021)	(127 277)	(878 421)	(91 989)	(118 666)	(115 954)	(326 609)	(2 739)	(1 539)	(58 982)	(63 260)	(557)	(1 268 847)
Atlikusī vērtība	471 855	116 346	381 547	969 748	44 275	113 864	241 786	399 925	4 738	1 811	27 314	33 863	54 428	1 457 964
Gads, kas beidzas														
2009. gada 31. decembrī														
Atlikusī vērtība gada sākumā	471 855	116 346	381 547	969 748	44 275	113 864	241 786	399 925	4 738	1 811	27 314	33 863	54 428	1 457 964
legādāts	1 471	5 059	49 733	56 263	13 117	20 040	19 279	52 436	-	96	6 426	6 522	(11 665)	103 556
Pārgrupēts	-	-	338	338	-	-	(631)	(631)	-	-	576	576	-	283
Norakstīts	-	(1 130)	(404)	(1 534)	(53)	(618)	(85)	(756)	-	(23)	(49)	(72)	(127)	(2 489)
Aktīvu vērtības samazinājums	-	-	-	-	-	-	(15 908)	(15 908)	-	-	-	-	(3 440)	(19 348)
Nolietojums	(9 240)	(6 076)	(17 503)	(32 819)	(11 989)	(9 249)	(27 536)	(48 774)	(314)	(651)	(9 364)	(10 329)	-	(91 922)
Atlikusī vērtība gada beigās	464 086	114 199	413 711	991 996	45 350	124 037	216 905	386 292	4 424	1 233	24 903	30 560	39 196	1 448 044
2009. gada 31. decembrī														
Sākotnējā vērtība	1 041 449	302 528	556 917	1 900 894	147 044	250 075	375 128	772 247	7 477	3 299	86 929	97 705	43 193	2 814 039
Uzkrātais nolietojums	(577 363)	(188 329)	(143 206)	(908 898)	(101 694)	(126 038)	(158 223)	(385 955)	(3 053)	(2 066)	(62 026)	(67 145)	(3 997)	(1 365 995)
Atlikusī vērtība	464 086	114 199	413 711	991 996	45 350	124 037	216 905	386 292	4 424	1 233	24 903	30 560	39 196	1 448 044

Aktīvu vērtības samazinājums ir iekļauts konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums".

AS "Latvenergo" pēc stāvokļa uz 2007. gada 1. janvāri pārvērtēja Daugavas hidroelektrostaciju pamatdarbības aktīvus un pēc stāvokļa uz 2008. gada 1. janvāri meitassabiedrībai AS "Augstsprieguma tīkls" iznomātos pārvades sistēmas aktīvus. Pārvērtēšanu veica neatkarīgi, licencēti eksperti, izmantojot izmaksu metodi, kas paredz, ka aktīvu vērtība ir starpība starp analoga objekta aizvietošanas vai atjaunošanas izmaksām vērtēšanas brīdī un uzkrāto kopējo funkcionālo, ekonomisko vērtības zudumu. Pārvērtēto aktīvu vērtības samazinājums LVL 1 701 tūkstošu apmērā (2008: aktīvu vērtības pieaugums LVL 167 855 tūkst.), atskaitot atlikto nodokli, tika atzīts ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezervē mātessabiedrības pašu kapitāla sastāvā. Norakstīto pārvērtēto pamatlīdzekļu atlikusī vērtība LVL 1 548 tūkstošu apmērā iekļauta pārskata gada konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas" un pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātais aktīvu vērtības samazinājums LVL 1 685 tūkstošu apmērā ir iekļauts 2008. gada konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums".

Pārvērtēto AS "Latvenergo" Daugavas hidroelektrostaciju un pārvades sistēmas aktīvu pamatlīdzekļu vērtības salīdzinājumā, ja pārvērtētos pamatlīdzekļus uzskaitītu pārvērtētā un iegādes vērtībā:

	Zeme un ēkas	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārējie pamatlīdzekļi	Kopā
LVL '000				
Pārvērtētā vērtībā:				
2008. gada 31. decembrī				
Sākotnējā pārvērtētā vērtība	1 356 730	361 311	10 807	1 728 848
Uzkrātais nolietojums	(754 688)	(211 273)	(4 280)	(970 241)
Atlikusī pārvērtētā vērtība	602 042	150 038	6 527	758 607
2009. gada 31. decembrī				
Sākotnējā pārvērtētā vērtība	1 343 977	397 119	10 776	1 751 872
Uzkrātais nolietojums	(765 692)	(227 732)	(5 119)	(998 543)
Atlikusī pārvērtētā vērtība	578 285	169 387	5 657	753 329
Iegādes vērtībā:				
2008. gada 31. decembrī				
Sākotnējā iegādes vērtība	119 194	162 363	8 721	290 278
Uzkrātais nolietojums	(37 148)	(86 218)	(6 330)	(129 696)
Atlikusī iegādes vērtība	82 046	76 145	2 391	160 582
2009. gada 31. decembrī				
Sākotnējā iegādes vērtība	106 930	195 326	8 702	310 958
Uzkrātais nolietojums	(35 802)	(94 926)	(6 616)	(137 344)
Atlikusī iegādes vērtība	71 128	100 400	2 086	173 614

13 b) Vērtības samazinājums

Vērtības samazinājuma izvērtēšana veikta saskaņā ar 36. SGS "Aktīvu vērtības samazināšanās". Vērtības samazināšanās testa rezultātā tika aprēķināts tehnoloģisko iekārtu un mašīnu vērtības samazinājums Rīgas TEC-2 kombinētās siltuma un elektroenerģijas ražotnes "vecajā daļā". Kopējais vērtības samazinājums pārskata gada beigās ir LVL 21 259 tūkstoši (2008: LVL 5 351 tūkst.). Naudas plūsmu ģenerējošā vienība sastāv no TEC-2 ražotnes aktīviem. Uzkrājumu izveidošanu pamato plānotā Rīgas TEC-2 "vecās daļas" iekārtu darbības pārtraukšana, sākot ar 2013. gadu, kas ir saistīta ar šo iekārtu neatbilstību apkārtējās vides prasībām un zemu izstrādes efektivitāti. Lai noteiktu lietošanas vērtību naudas plūsmu radošajai vienībai, 2009. gadā

naudas plūsma tika diskontēta, lietojot nominālo pirmsnodokļu diskonta likmi 11,1% apmērā (2008: 6,75%). Diskonta likmes pieaugumu noteica valsts kredītriska līmeņa paaugstināšanās.

13 c) Aktīvu operatīvā noma (mātesabiedrība kā iznomātājs)

Meitassabiedrībai AS "Augstsprieguma tīkls" iznomātie aktīvi:

	Zeme un ēkas	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārējie pamatlīdzekļi	LVL '000 Kopā
2008. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	317 678	232 530	3 350	553 558
Uzkrātais nolietojums	(186 564)	(118 806)	(1 539)	(306 909)
Atlikusī vērtība	131 114	113 724	1 811	246 649
2009. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	323 010	250 075	3 397	576 482
Uzkrātais nolietojums	(192 238)	(126 038)	(2 067)	(320 343)
Atlikusī vērtība	130 772	124 037	1 330	256 139

Pamatojoties uz 2005. gada 10. augustā noslēgto neatceļamās operatīvās nomas līgumu, kura darbības termiņš ir pieci gadi, mātesabiedrība iznomā AS "Augstsprieguma tīkls" elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvus, kas nepieciešami meitassabiedrībai pārvades sistēmas operatora funkciju veikšanai. Pēc pušu vienošanās vai līdz ar AS "Augstsprieguma tīkls" darbības licences pagarināšanu līguma darbības termiņš tiks pagarināts uz nākamo termiņu. Nomak maksas ir aprēķinātas atbilstoši operatīvās nomas līguma nosacījumiem. Veicot nomas maksas aprēķinu, ir ņemta vērā iznomāto aktīvu atlikusī vērtība, nolietojums un citas saimnieciskās darbības izmaksas, kas ir saistītas ar šo aktīvu uzturēšanu. 2010. gadā paredzamā minimālā nomas maksājumu kopsumma ir LVL 23 063 tūkstoši (2009: LVL 22 612 tūkst.), bet paredzamā nomas maksājumu summa 2011. – 2014. gadam – LVL 86 122 tūkstoši. Nomak ieņēmumi tiek atzīti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Ieņēmumi".

Meitassabiedrībai AS "Sadales tīkls" iznomātie aktīvi:

	Dator-programmas	Zeme un ēkas	Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	Pārējie pamatlīdzekļi	LVL '000 Kopā
2008. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	262	358 530	151 185	23 617	533 594
Uzkrātais nolietojums	(213)	(102 065)	(68 944)	(18 018)	(189 240)
Atlikusī vērtība	49	256 465	82 241	5 599	344 354
2009. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	263	393 013	167 168	23 800	584 244
Uzkrātais nolietojums	(228)	(114 331)	(81 951)	(18 805)	(215 315)
Atlikusī vērtība	35	278 682	85 217	4 995	368 929

Pamatojoties uz 2006. gada 31. oktobrī noslēgto neatceļamās operatīvās nomas līgumu, kura darbības termiņš ir pieci gadi, mātesabiedrība iznomā AS "Sadales tīkls" elektroenerģijas sadales sistēmas aktīvus, kas nepieciešami meitassabiedrībai sadales sistēmas operatora funkciju veikšanai. Pēc pušu vienošanās vai līdz ar AS "Sadales tīkls" darbības licences pagarināšanu līguma darbības termiņš tiks pagarināts uz nākamo termiņu. Nomak maksas ir aprēķinātas atbilstoši operatīvās nomas līguma nosacījumiem. Veicot nomas maksas aprēķinu, ir ņemta vērā iznomāto aktīvu atlikusī vērtība, nolietojums un citas saimnieciskās darbības izmaksas, kas ir

saistītas ar šo aktīvu uzturēšanu. 2010. gadā paredzamā minimālā nomas maksājumu kopsumma ir LVL 47 654 tūkstoši (2009: 47 439 tūkst.), bet paredzamā nomas maksājumu summa 2011. – 2014. gadam – LVL 207 095 tūkstoši. Nomā ieņēmumi tiek atzīti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Ieņēmumi".

13 d) Ieguldījuma īpašumi (ēkas un būves)

	AS "Augstsprieguma tīkls" ēkas un būves		SIA "Liepājas enerģija" ēkas un būves	LVL '000 Kopā
2008. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	507	283		790
Uzkrātais nolietojums	(51)	–		(51)
Atlikusī vērtība	456	283		739
2009. gada 31. decembrī				
Atlikusī vērtība gada sākumā	456	283		739
Pārklasificēts uz pamatlīdzekļiem	–	(283)		(283)
Nolietojums	(20)	–		(20)
Atlikusī vērtība gada beigās	436	–		436
2009. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	507	–		507
Uzkrātais nolietojums	(71)	–		(71)
Atlikusī vērtība	436	–		436

14. IEGULDĪJUMI ASOCIĒTAJĀS SABIEDRĪBĀS UN PĀRĒJIE FINANŠU IEGULDĪJUMI

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	4 063	3 975
Peļņas daļa	198	88
Pārskata gada beigās	4 261	4 063

Nākamajā tabulā atspoguļota Koncerna peļņas daļa no ieguldījumiem nozīmīgākajās asociētās sabiedrībās un šo sabiedrību saīsināta finanšu informācija par aktīvu, saistību un neto apgrozījuma kopsummām:

	LVL '000			
Nosaukums	Aktīvi	Saistības	Neto apgrozījums	Peļņas daļa
Gads, kas beidzas 2008. gada 31. decembrī				
AS "Nordic Energy Link"	67 654	51 518	15 775	88
	67 654	51 518	15 775	88
Gads, kas beidzas 2009. gada 31. decembrī				
AS "Nordic Energy Link" *	66 697	49 772	12 492	198
	66 697	49 772	12 492	198

* Neauditēti finanšu rādītāji

Mātesabiedrības līdzdalības daļas meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībā:

Nosaukums	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	Līdzdalības daļa, %	
			31/12/2009	31/12/2008
Meitassabiedrības				
AS "Augstsprieguma tīkls"	Latvija	Elektroenerģijas pārvade	100%	100%
AS "Sadales tīkls"	Latvija	Elektroenerģijas sadale	100%	100%
"Latvenergo Kaubandus" OÜ	Igaunija	Elektroenerģijas tirdzniecība	100%	100%
"Latvenergo Prekyba" UAB	Lietuva	Elektroenerģijas tirdzniecība	100%	100%
SIA "Liepājas enerģija"	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un realizācija	51%	51%
Asociētās sabiedrības				
AS "Nordic Energy Link"	Igaunija	Elektroenerģijas pārvade	25%	25%
AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds"	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	50%	50%

Koncernam pieder 50% no AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" kapitāla daļām. Tomēr Koncerns ir tikai nominālais akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas asociētās sabiedrības darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst Koncerna darbinieki – pensiju plāna dalībnieki. Šā iemesla dēļ ieguldījums AS "Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds" ir novērtēts iegādes vērtībā.

15. KRĀJUMI

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Materiāli un rezerves daļas	11 001	15 187
Kurināmais	3 731	3 748
Avansa maksājumi par krājumiem	79	1 606
Uzkrājumi novecojušiem un lēnas apgrozības krājumiem	(1 768)	(1 414)
	13 043	19 127

Uzkrājumu izmaiņas materiāliem un rezerves daļām ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Izlietotās izejvielas un materiāli".

Uzkrājumu izmaiņas materiāliem un rezerves daļām

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	1 414	1 200
Norakstītie krājumi	(791)	(453)
Izmaksas iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	1 145	667
Pārskata gada beigās	1 768	1 414

16. PIRCĒJU UN PASŪTĪTĀJU PARĀDI UN PĀRĒJIE DEBITORI

16 a) Pircēju un pasūtītāju parādi, neto

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Debitori		
• par elektronenerģiju	39 894	36 017
• par siltumenerģiju	10 865	16 339
• citi pircēji un pasūtītāji	4 341	2 576
	55 100	54 932
Uzkrājumi šaubīgajiem un bezcerīgajiem debitoru parādiem		
• par elektroenerģiju	(5 003)	(1 791)
• par siltumenerģiju	(345)	(318)
• citi pircēji un pasūtītāji	(789)	(664)
	(6 137)	(2 773)
Neto debitori		
• par elektroenerģiju	34 891	34 226
• par siltumenerģiju	10 520	16 021
• citi pircēji un pasūtītāji	3 552	1 912
	48 963	52 159

Koncerns nav pakļauts ievērojamai kredītriska koncentrācijas pakāpei, jo Koncernam ir liels pircēju un pasūtītāju skaits.

Elektroenerģijas debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Elektroenerģijas debitori:		
• nav pienācis samaksas termiņš	30 487	22 443
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:		
• samaksas termiņš kavēts 1 – 45 dienas	3 636	11 456
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
• samaksas termiņš kavēts 46 – 90 dienas	945	473
• samaksas termiņš kavēts 91 – 180 dienas	1 180	367
• samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	3 646	1 278
	39 894	36 017
Uzkrājumi šaubīgajiem un bezcerīgajiem elektroenerģijas debitoru parādiem:		
• samaksas termiņš kavēts 46 – 90 dienas	(472)	(237)
• samaksas termiņš kavēts 91 – 180 dienas	(885)	(276)
• samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	(3 646)	(1 278)
	(5 003)	(1 791)
Neto elektroenerģijas debitori:		
• nav pienācis samaksas termiņš	30 487	22 443
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:		
• samaksas termiņš kavēts 1 – 45 dienas	3 636	11 456
Neto debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
• samaksas termiņš kavēts 46 – 90 dienas	473	236
• samaksas termiņš kavēts 91 – 180 dienas	295	91
	34 891	34 226

Siltumenerģijas un citu debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Siltumenerģijas un citi debitori:		
• nav pienācis samaksas termiņš	13 685	17 087
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:		
• samaksas termiņš kavēts 1 – 30 dienas	308	794
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
• samaksas termiņš kavēts 31 – 90 dienas	152	102
• samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	1 061	932
	15 206	18 915
Uzkrājumi šaubīgajiem un bezcerīgajiem siltumenerģijas un citiem debitoru parādiem:		
• samaksas termiņš kavēts 31 – 90 dienas	(73)	(50)
• samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	(1 061)	(932)
	(1 134)	(982)
Neto siltumenerģijas un citi debitori:		
• nav pienācis samaksas termiņš	13 685	17 087
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:		
• samaksas termiņš kavēts 1 – 30 dienas	308	794
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
• samaksas termiņš kavēts 31 – 90 dienas	79	52
	14 072	17 933

Uzkrājumus Koncerna debitoru parādu vērtības samazinājumam Koncerna uzņēmumu vadība nosaka, pamatojoties uz debitoru parādu vecumu, izvērtējot katra būtiskākā debitora maksāspēju un rēķinu apmaksas vēsturi (2.10. pielikums). Debitoru posteņu bilances vērtības, kas samazinātas par attiecīgajiem uzkrājumiem, tiek pieņemtas kā aptuveni atbilstošas to patiesajām vērtībām.

Koncerna uzņēmumu vadības aplēses un metodoloģija Koncerna debitoru parādu atgūstamās vērtības noteikšanai un vērtības samazinājuma riska izvērtēšanai ir aprakstītas 4 b pielikumā.

Uzkrājumu kustība pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam ir šāda:

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	2 773	2 301
Gada laikā norakstītie neatgūstamie debitoru parādi	(203)	(513)
Uzkrājumi debitoru parādu vērtības samazinājumam	3 567	985
Pārskata gada beigās	6 137	2 773

Izveidotie un norakstītie uzkrājumi pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam ir iekļauti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī "Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas" kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas (9. pielikums).

16 b) Pārējie debitori

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Uzkrātie ieņēmumi	7 344	6 724
Priekšnodoklis	11 133	19 300
Nākamo periodu izmaksas	624	619
Pārējie debitori	412	1 081
	19 513	27 724

Neviens no debitoru parādiem nav nodrošināts ar ķīlu vai kā citādi. Pircēju un pasūtītāju parādu un pārējo debitoru bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

17. NAUDA UN NAUDAS EKVIVALENTI

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Nauda bankā un kasē	46 455	66 530
Īstermiņa noguldījumi bankā	108 483	37 020
	154 938	103 550

Par norēķinu kontu atlikumiem bankās Koncernam katru dienu tiek aprēķināti procenti, galvenokārt pamatojoties uz mainīgajām starpbanku noguldījumu likmēm. Īstermiņa noguldījumus Koncerns veic dažādu termiņu robežās no vairākām dienām līdz trīs mēnešiem atkarībā no Koncerna naudas plūsmas prognozēs paredzētajām tūlītējām naudas vajadzībām. 2009. gadā efektīvā vidējā procentu likme īstermiņa depozītiem bija 11,43% (2008: 8,39%); skatīt arī 3.1 b pielikumu.

Naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

18. AKCIJU KAPITĀLS

Reģistrētais AS "Latvenergo" akciju kapitāls ir LVL 317 653 tūkstoši (2008: LVL 311 150 tūkst.), un to veido 317 653 tūkstoši parasto akciju (2008: 311 150 tūkst.) ar nominālvērtību LVL 1 katra (2008: LVL 1). Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2009. gadā, pamatojoties uz 2009. gada 19. jūnija LR Ministru kabineta rīkojumu Nr. 403 "Par valsts zemes vienību un energoapgādes objektu ieguldīšanu akciju sabiedrības "Latvenergo" pamatkapitālā", tika veikts mantisks ieguldījums mātesabiedrības akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu LVL 6 503 tūkstošu apmērā. Akciju kapitāla izmaiņas apstiprinātas AS "Latvenergo" akcionāru pilnsapulcē 2009. gada 9. jūlijā un reģistrētas LR Komercreģistrā 2009. gada 27. jūlijā.

19. REZERVES UN DIVIDENDES

2009. gada 31. decembrī Koncerna rezerves LVL 549 354 tūkstošu apmērā (2008. gada 31. decembrī: LVL 545 212 tūkst.) veidojas no iepriekšējos gados ar akcionāra lēmumu izveidotām rezervēm attīstības finansēšanai, daļu peļņas ieskaitot rezervēs, kā arī pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervēm un risku ierobežošanas rezervēm. Rezerves no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas un risku ierobežošanas rezerves Koncernā nevar tikt sadalītas dividendēs. Citas rezerves tiek uzkrātas ar mērķi uzturēt drošu Koncerna darbību. Citas rezerves par iepriekšējiem periodiem tika koriģētas par atliktā nodokļa aktīvu korekciju aprēķinātai investīciju atlaidei uzņēmumu ienākuma nodokļa mērķiem (11 a pielikums).

				LVL '000
	Pielikums	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Risku ierobežošanas rezerve	Citas rezerves
				Kopā
Atlikums 2007. gada 31. decembrī		411 941	52	98 049
ieskaitīts akciju kapitālā		–	–	(98 047)
Koriģētas rezerves	11 a	–	–	3 816
Pamatlīdzekļu pārvērtēšana	13 a	167 855	–	–
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves samazināšana		(334)	–	–
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis		(25 128)	–	–
Zaudējumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	24 a	–	(12 992)	–
Atlikums 2008. gada 31. decembrī		554 334	(12 940)	3 818
ieskaitītā iepriekšējo gadu peļņa		–	–	2
Iepriekšējo periodu korekcija		–	–	(3 818)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves samazināšana	13 a	(1 701)	–	–
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis		256	–	–
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	24 a, b	–	9 403	–
Atlikums 2009. gada 31. decembrī		552 889	(3 537)	2
				549 354

Saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām", Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 996 un Nr. 1471 par "Kārtību, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu" un likumu "Par valsts budžetu 2010. gadam" valstij piederošai sabiedrībai jāveic maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu 100% (2008. gadā: 100%) apmērā no pārskata gada peļņas.

2009. un 2008. gadā izmaksāto dividenžu apjoms ir atbilstoši LVL 13 001 tūkstoši (LVL 0,041 par akciju) un LVL 2 123 tūkstoši (LVL 0,011 par akciju).

Lēmumu par 2009. gada peļņas sadali pieņems mātessabiedrības akcionāru pilnsapulce.

AS "Latvenergo" valde, izpildot likumu "Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām", Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumus Nr. 1471 "Kārtība, kādā tiek noteikta un ieskaitīta valsts budžetā izmaksājamā peļņas daļa par valsts kapitāla izmantošanu" un likumu "Par valsts budžetu 2010. gadam" ierosina LVL 20 230 321 izmaksāt dividendēs.

20. AIZŅĒMUMI

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Ilgtermiņa aizņēmumi (izņemot īstermiņa daļu)	483 652	471 350
Ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa	21 906	19 893
Uzkrātās procentu saistības ilgtermiņa aizņēmumiem	1 410	3 983
Īstermiņa aizņēmumi	257	1 090
Uzkrātās procentu saistības īstermiņa aizņēmumiem	–	1
Kopā īstermiņa aizņēmumi	23 573	24 967
Kopā aizņēmumi	507 225	496 317

Izmaiņas aizņēmumos:

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	496 317	354 856
Saņemtie aizņēmumi	35 140	148 890
Atmaksātie aizņēmumi	(21 658)	(9 025)
Izmaiņas uzkrātajās procentu saistībās	(2 574)	1 596
Pārskata gada beigās	507 225	496 317

Aizņēmumu sadalījums pēc aizdevēju kategorijām:

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Ārvalstu investīciju bankas	311 332	286 450
Ārvalstu komercbankas	42 760	47 285
Latvijas Republikā reģistrētās finanšu institūcijas	153 133	162 582
Kopā aizņēmumi	507 225	496 317

Aizņēmumu struktūra pēc valūtas

	%	
	31/12/2009	31/12/2008
Eiro	100	99,7
Lati	–	0,3
	100	100

Aizņēmumu sadalījums pēc atmaksas termiņiem

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:		
• 1 gads vai mazāk	713	863
• 1 – 5 gadi	1 123	1 539
• virs 5 gadiem	422	703
	2 258	3 105
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:		
• 1 gads vai mazāk (īstermiņa aizņēmumi)	257	1 091
• 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	22 605	23 013
• 1 – 5 gadi	227 875	172 862
• virs 5 gadiem	254 230	296 246
	504 967	493 212
Kopā aizņēmumi	507 225	496 317

Aizņēmumu sadalījums pēc procentu likmes maiņas un pārcenošanas termiņa (ņemot vērā atvasinātos finanšu instrumentus):

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
• 1 gads vai mazāk	293 854	346 008
• 1 – 5 gadi	76 957	50 159
• virs 5 gadiem	136 414	100 150
Kopā aizņēmumi:	507 225	496 317

Ilgtermiņa aizņēmumu ar mainīgajām procentu likmēm patiesā vērtība atbilst to atlikušajai bilances vērtībai, jo to mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst šādu Koncerna finanšu instrumentu tirgus cenai un to pārvērtēšana patiesajā vērtībā nerada būtiskas izmaiņas. Fiksēto likmju īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu patiesā vērtība (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) pārsniedz to atlikušo bilances vērtību par LVL 83 tūkstošiem (2008: LVL 143 tūkst.). Aizņēmumu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot atbilstošas eiro procentu likmju mijmaiņas darījumu likmes, kas palielinātas par tirgus vidējo pievienoto procentu likmi. Līdz ar to vidējā diskonta likme fiksēto likmju ilgtermiņa aizņēmumu diskontēšanai bija 4,85% līmenī (2008: 4,83%).

a) Saņemtās garantijas

Pārskata gada beigās Koncerna aizņēmumi iekļāva Latvijas Republikas Finanšu ministrijas garantētus aizņēmumus no Eiropas Investīciju bankas un *Societe Generale* LVL 2,24 miljonu apmērā (2008: LVL 3,07 miljoni), kā arī komercbanku sindikāta garantēto aizņēmumu no Eiropas Investīciju bankas LVL 22,5 miljonu apmērā (2008: LVL 25,3 miljoni).

b) Ķīlas

Koncerns savus aktīvus aizņēmumu nodrošināšanai nav iekļājis, izņemot SIA "Liepājas enerģija" aktīvu ķīlu LVL 20,3 milj. apmērā (2008: LVL 16,5 miljoni) kā tās īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu nodrošinājumu.

c) Neizmantotās aizņēmumu summas

2009. gada 31. decembrī neizmantotā ilgtermiņa aizņēmumu summa bija LVL 140,6 miljoni (2008. gada 31. decembrī: LVL 105,4 milj.).

2009. gada 31. decembrī Koncernam bija pieejami neizmantoti īstermiņa aizņēmumi LVL 20,5 miljonu apmērā (2008. gada 31. decembrī: LVL 24,1 milj.), attiecībā uz kuriem ir izpildīti visi noteiktie to saņemšanas nosacījumi.

d) Vidējā svērtā efektīvā procentu likme

Pārskata gadā ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme bija 2,75% (2008: 5,20%), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme bija 1,894% (2008: 4,889%). 2009. gada 31. decembrī procentu likmes ilgtermiņa aizņēmumiem Euro bija 3 un 6 mēnešu EURIBOR+0,536% (2008. gada 31. decembrī: aizņēmumiem Euro – 3 un 6 mēnešu EURIBOR+0,346%, aizņēmumiem latos – 3 mēnešu RIGIBOR+0,5%). Uz 2009. gada 31. decembri bija noslēgti piecpadsmit procentu likmju mijmaiņas darījumi, kuru nosacītā pamatsummas vērtība ir EUR 341 miljoni jeb LVL 239,7 miljoni (2008. gada 31. decembrī: EUR 209,5 milj. jeb LVL 147,2 milj.). Šajos darījumos tika fiksētas procentu likmes uz 3 līdz 10 gadiem (skatīt 24. pielikumu).

21. UZKRĀJUMI

21 a) Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstiem

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	10 103	8 305
Pārskata gada darba izmaksas	1 368	435
Procentu izmaksas	326	638
Izmaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(2 117)	(936)
(Ieņēmumi)/ zaudējumi aktuāra pieņēmumu izmaiņu rezultātā	(2 207)	1 661
Pārskata gada beigās	7 473	10 103

Kopējās aprēķinātās uzkrājumu izmaiņas ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī "Personāla izmaksas" (8. pielikums):

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	10 103	8 305
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(2 630)	1 798
Pārskata gada beigās	7 473	10 103

Diskonta likme, ar kuru diskontēti pēcnodarbinātības pabalstu pienākumi, noteikta 6,75% apmērā (2008: 6,75%), ņemot vērā valsts obligāciju tirgus ienesīgumu bilances datumā. Koncerna Darba koplīgums paredz darbinieku darba samaksas indeksāciju vismaz inflācijas apmērā, kas, aprēķinot ilgtermiņa pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, noteikta 4% apmērā (2008: 4%). Aprēķinot šos uzkrājumus, ņemta vērā arī darba attiecību izbeigšanas varbūtība dažādās darbinieku vecuma grupās, balstoties uz iepriekšējo gadu pieredzi.

21 b) Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	1 376	1 216
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	160
Pārskata gada beigās	1 376	1 376

Kopējās aprēķinātās uzkrājumu izmaiņas ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī "Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas".

Uzkrājumu summa apkārtējās vides aizsardzībai LVL 1 376 tūkstošu apmērā (2008: 1 376 tūkst.) ietver aplēstās izmaksas saistībā ar Rīgas TEC-1 pelnu lauku sakopšanu saskaņā ar Lielrīgas Reģionālās vides pārvaldes pieprasījumu un šī projekta tehniski ekonomiskās izpētes rezultātiem. Uzkrājuma apjoms ir aprēķināts, ņemot vērā būvniecības izmaksu izmaiņas (dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes).

22. PĀRĒJIE KREDITORI UN NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	76 296	65 750
Nākamo periodu ieņēmumi no bez atlīdzības saņemtajiem pamatlīdzekļiem	688	730
Nereģistrētais akciju kapitāla palielinājums	2	10
Pārējie kreditori	1 459	747
Pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi kopā	78 445	67 237

Nākamo periodu ieņēmumu no pieslēguma maksas kustība (ilgtermiņa un īstermiņa daļa)

	LVL '000	
	2009	2008
Pārskata gada sākumā	69 010	46 475
Saņemtie maksājumi	16 092	25 794
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(4 403)	(3 259)
Pārskata gada beigās	80 699	69 010

23. PARĀDI PIEGĀDĀTĀJIEM UN PĀRĒJIEM KREDITORIEM

	LVL '000	
	31/12/2009	31/12/2008
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	21 080	48 252
Parādi par elektroenerģiju	8 571	10 354
Sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	4 494	4 123
Saņemtie avansa maksājumi	7 967	11 912
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēguma maksas	4 403	3 260
Uzkrātās saistības	10 399	5 342
Pārējie īstermiņa kreditori	16 312	17 260
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, kopā	73 226	100 503

Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

24. ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI

a) Procentu likmju mijmaiņas darījumi

Uz pārskata gada beigām Koncernam ir noslēgti procentu likmju mijmaiņas darījumi ar nosacītajām pamatsummām EUR 341 miljons jeb LVL 239,7 miljoni (2008. gada 31. decembrī: EUR 209,5 milj. jeb LVL 147,2 milj.). Procentu likmju darījumi ir noslēgti uz 3 līdz 10 gadu termiņiem, ierobežojot 3 un 6 mēnešu mainīgo Euro procentu likmju kāpuma risku. 2009. gada 31. decembrī noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu fiksētās likmes ir robežās no 2,3835% līdz 4,493% (2008. gada 31. decembrī: no 3,03% līdz 4,493%).

Deviņiem procentu likmju mijmaiņas darījumiem, kurus Koncerns ir noslēdzis atbilstoši risku ierobežošanas uzskaitē, veikti riska ierobežošanas efektivitātes mērījumi un konstatēts, ka tie ir efektīvi visā risku ierobežošanas periodā un līdz ar to tiem nav neefektīvās daļas, kas būtu jāatspoguļo konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Nākamajā tabulā atspoguļotas procentu likmju mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas.

LVL '000					
	Pielikums	Aktīvi	2009 Saistības	Aktīvi	2008 Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā		(43)	3 125	(3 235)	-
lekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, neto	10 a), 10 b)	43	1 181	3 140	1 407
lekļauts pašu kapitālā	19	(145)	1 964	52	1 718
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās		(145)	6 270	(43)	3 125

Viens no galvenajiem finanšu risku vadības politikas mērķiem, ierobežojot procentu likmju risku, ir nodrošināt aizņēmumu portfeļa vidējo fiksēto procentu likmju periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem un fiksētas procentu likmes vairāk nekā 35% no aizņēmumu portfeļa. 2009. gada 31. decembrī 42,2% (2008. gada 31. decembrī: 35%) no Koncerna aizņēmumiem bija ar fiksētu procentu likmi (ņemot vērā procentu mijmaiņas darījumu iespaidu) un vidējais atlikušais fiksētās procentu likmes pārcenošanas periods bija 2,4 gadi (2008: 2,02 gadi).

b) Elektroenerģijas mijmaiņas darījumi

Uz pārskata gada beigām mātessabiedrībai ir noslēgti 39 (2008. gada 31. decembrī: 39) elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi par kopējo apjomu 1 866 336 MWh (2008: 1 837 281 MWh) un EUR 96,7 miljoni vai LVL 68,0 miljoni (2008: EUR 98,8 milj. vai LVL 69,4 milj.) vērtībā. Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi ir noslēgti uz viena ceturkšņa līdz viena gada termiņiem, sākot no 2009. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim.

Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumi tiek noslēgti saskaņā ar Finanšu risku vadības politiku, saskaņā ar kuru visiem ilgtermiņa elektroenerģijas pārdošanas līgumiem ar gala patērētājiem ir jāierobežo risks. Mātessabiedrība ir nopirkusi elektroenerģijas mijmaiņas darījumus, lai ierobežotu cenu svārstības Ziemeļvalstu *Nord Pool* elektroenerģijas biržā. Visi mijmaiņas darījumi ir elektroenerģijas pirkšanas līgumi ar fiksētiem elektroenerģijas apjomiem un fiksētu cenu eiro. Mijmaiņas darījumi tiek klasificēti kā naudas plūsmas risku ierobežošanas instrumenti, ar kuriem tiek ierobežots risks elektroenerģijas pirkumiem AS "Latvenergo" mazumtirdzniecības klientiem *Nord Pool* biržā (3.1. pielikums).

Elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumiem, kuri noslēgti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaitē, veikti riska ierobežošanas efektivitātes mērījumi, lai pārbaudītu, vai tie ir efektīvi visā risku ierobežošanas periodā. Mērījumu gaitā ir noteikts, ka, samazinoties elektroenerģijas patēriņam un pieaugot kavētiem elektroenerģijas parādiem, tie ir neefektīvi un līdz ar to ir ietverti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (7. pielikums).

Nākamajā tabulā atspoguļotas elektroenerģijas cenu mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas.

LVL '000			
	Pielikums	2009 Saistības	2008 Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā		16 565	-
lekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	7	4 915	5 343
lekļauts pašu kapitālā		(11 222)	11 222
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās		10 258	16 565

c) CO₂ gāzu emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumi

Uz 2009. gada 31. decembri mātessabiedrība ir noslēgusi 31 CO₂ gāzu emisijas kvotu nākotnes pirkšanas vai pārdošanas darījumu (2008. gada 31. decembrī: nulle), tai skaitā 9 Eiropas emisijas kvotu (turpmāk tekstā – EUA) iegādes darījumus, 19 emisiju samazināšanas vienību (turpmāk tekstā – CER) iegādes darījumus un 3 CER pārdošanas darījumus. Kopējā noslēgto darījumu vērtība noslēgšanas brīdī ir EUR 12,4 miljoni vai LVL 8,7 miljoni.

Izvērtējot AS "Latvenergo" pieejamo CO₂ gāzu emisijas kvotu apjomu atlikušajam periodam līdz 2012. gada 31. decembrim, uz pārskata gada beigām ir izveidojies EUA emisijas kvotu pārpalikums, jo reālais CO₂ gāzu emisijas kvotu patēriņš būs mazāks nekā iepriekš plānots un 10% no EUA kvotām tiks aizstātas ar lētākajām CER kvotām. Noslēgtie EUA iegādes darījumi atzīstami kā pārdošanai paredzēti atvasinātie finanšu instrumenti (derivatīvi), un to patiesā vērtība uz 2009. gada 31. decembri ir negatīva EUR 3 816 tūkstošu vai LVL 2 682 tūkstošu apmērā.

2009. gadā tika noslēgti trīs darījumi par CER pārdošanu, slēdzot pirms tam veiktās pirkšanas pozīcijas. Šie darījumi atzīstami kā finanšu instrumenti (derivatīvi), un šo darījumu patiesā vērtība uz 2009. gada 31. decembri ir negatīva EUR 973 tūkstošu vai LVL 684 tūkstošu apmērā.

Uz 2009. gada 31. decembri CO₂ gāzu emisijas kvotu nākotnes tirdzniecības darījumu patiesās vērtības izmaiņas EUR 4 789 tūkstošu vai LVL 3 366 tūkstošu apmērā iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā "Izlietotās izejvielas vai materiāli" (skatīt 7. pielikumu).

Nākamajā tabulā atspoguļotas CO₂ gāzu emisijas kvotu cenu mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas.

LVL '000

	Pielikums	2009 Saistības	2008 Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā		–	–
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	7	3 366	–
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās		3 366	–

d) Atvasināto finanšu instrumentu patieso vērtību klasifikācija

Saskaņā ar SGS 1 labojumiem finanšu saistības vai aktīvs, kurš netiek turēts tirdzniecībai, ir jāatspoguļo kā īstermiņa vai ilgtermiņa saistības vai aktīvs atbilstoši tā norēķinu datumiem. Koncerns ir ieviesis augstāk minēto labojumu SGS 1 jau sākot ar 2008. gada finanšu pārskatiem. Atvasinātie finanšu instrumenti ar norēķinu datumiem vēlāk nekā pēc divpadsmit mēnešiem un kurus tiek plānots nepārdot ilgāk kā divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām tiek klasificēti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības.

LVL '000

	Īstermiņa	2009 Ilgtermiņa	Īstermiņa	2008 Ilgtermiņa
Atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības atlikums:				
Aktīvi	145	–	43	–
Saistības	10 402	10 135	2 677	17 267

25. DARĪJUMI AR SAISTĪTĀJĀM PUSĒM

Mātesabiedrība un netieši arī citas Koncerna sabiedrības ir Latvijas valsts kontrolē. Saistītās puses, izņemot meitassabiedrības un asociētās sabiedrības, ir uzņēmumi, kurus kontrolē valsts vai arī valstij ir nozīmīga ietekme tajos.

Ar saistītajām pusēm ir veikti šādi darījumi:

	LVL '000	
	2009	2008
a) Pārdotā produkcija un sniegtie pakalpojumi:		
• asociētās sabiedrības	213	255
• citi saistītie uzņēmumi	60 472	61 396
Kopā ieņēmumi no saistītajām pusēm	60 685	61 651
b) Iepirktais preces un saņemtie pakalpojumi:		
• asociētās sabiedrības	2 324	1 986
• citi saistītie uzņēmumi	11 725	14 990
Kopā izmaksas saistītajām pusēm	14 049	16 976
		LVL '000
	31/12/2009	31/12/2008
c) Gada beigu bilances atlikumi, kas izriet no pārdotās produkcijas un sniegtajiem pakalpojumiem:		
Pircēju un pasūtītāju parādi:		
• asociētās sabiedrības	–	106
• citi saistītie uzņēmumi	8 599	13 116
Saistīto pušu parādi kopā	8 599	13 222
d) Gada beigu bilances atlikumi, kas izriet no iepirktais produkcijas un saņemtajiem pakalpojumiem:		
Parādi piegādātājiem un citiem kreditoriem:		
• asociētās sabiedrības	12	13
• citi saistītie uzņēmumi	1 070	2 084
Kopā parādi saistītajām pusēm	1 082	2 097
e) uzkrātās saistības, kas radušās no darījumiem ar saistītām pusēm:		
• citi saistītie uzņēmumi	61	48
Kopā uzkrātās saistības darījumiem ar saistītām pusēm	61	48

Koncernā pārskata gadā nav veikta to saistību vai parādu norakstīšana, kas radušies no darījumiem starp saistītajām pusēm, pamatojoties uz to, ka visi parādi ir atgūstami.

Ņemot vērā lielo darījumu skaitu un faktu, ka elektrības pārdošanas ieņēmumi ir balstīti uz Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem, kas piemērojami citiem līdzīgiem klientiem, darījumi, kas atspoguļoti šajā pielikumā, neietver elektrības pārdošanu saistītajām sabiedrībām, kas veikta Koncerna ierastās saimnieciskās darbības rezultātā.

Debitoru un kreditoru parādi pret saistītajām pusēm ietver atlikumus par sniegtajiem vai saņemtajiem pakalpojumiem un precēm. Gada beigās par šiem atlikumiem nav saņemts vai sniegts nodrošinājums.

Atlīdzība padomes un valdes locekļiem, kā arī valsts pilnvarotajam mātesabiedrības akcionāra pārstāvim atspoguļota 8. pielikumā.

26. IZSNIEGTĀS UN SAŅEMTĀS GARANTIJAS

	LVL '000	
	2009	2008
Izsniegtās garantijas par trešo pušu saistībām:		
Garantija par labu AS "Nordic Energy Link"	11 733	12 556
Izsniegtās garantijas par trešo pušu saistībām, kopā:	11 733	12 556
Izsniegtās tenderu un maksājumu garantijas	192	32
Saņemtās garantijas Koncerna ilgtermiņa aizņēmumiem	24 732	28 372

Garantija AS "Nordic Energy Link" izsniegta, lai nodrošinātu ilgtermiņa aizņēmumu saņemšanu. Garantijas AS "Nordic Energy Link" (ar derīguma termiņu līdz 2014. gada 15. decembrim) patiesā vērtība pārsniedz tās atlikušo vērtību par LVL 643 tūkstošiem (2008: LVL 254 tūkst.). Garantijas patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot tās naudas plūsmu, kā diskonta faktoru izmantojot atbilstošas eiro procentu likmju mijmaiņas darījumu likmes, kas palielinātas par vidējo tirgus vērtības starpību attiecīgā termiņa aizņēmumiem. Līdz ar to vidējā diskonta likme bija 4,25% līmenī (2008: 4,6%).

Tenderu un maksājumu garantijas meitassabiedrībām "Latvenergo Kaubandus" OÜ un "Latvenergo Prekyba" UAB izsniegtas, lai nodrošinātu elektroenerģijas balansēšanas un tirdzniecības darījumus Igaunijas un Lietuvas elektroenerģijas tirgos.

Latvijas Republikas Finanšu ministrijas, kā arī komercbanku sindikāta izsniegtās garantijas Koncerna ilgtermiņa aizņēmumiem ir aprakstītas arī 20 a pielikumā.

27. NĀKOTNES SAISTĪBAS UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

2009. gada 31. decembrī mātessabiedrībai ir nākotnes saistības LVL 76,5 miljonu apmērā (2008. gada 31. decembrī: LVL 128,0 milj.) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

Nodokļu institūcijas var jebkurā brīdī veikt grāmatvedības uzskaites revīziju trīs gadu laikā pēc taksācijas gada un aplikt ar papildu nodokļa saistībām un soda naudām. Koncerna sabiedrību un mātessabiedrības vadībai nav zināmi apstākļi, kas varētu radīt iespējamās būtiskas saistības nākotnē.

28. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

Laika periodā kopš pārskata gada pēdējās dienas nav bijuši notikumi, kas būtiski ietekmētu Koncerna konsolidētos 2009. gada finanšu pārskatus.

29. FINANŠU INFORMĀCIJA PAR MĀTESSABIEDRĪBU

Par mātessabiedrību atspoguļotā finanšu informācija ietver sevī svarīgākos finanšu pārskatus par mātessabiedrību, kuru sagatavošanu nosaka Latvijas Republikas likums "Par grāmatvedību". Mātessabiedrības svarīgākie finanšu pārskati ir sagatavoti, izmantojot tās pašas grāmatvedības uzskaites politikas, kas izmantotas pie konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanas. Ieguldījumi meitassabiedrībās ir uzskaitīti iegādes vērtībā mātessabiedrības atsevišķajos finanšu pārskatos.

29 a) Peļņas vai zaudējumu aprēķins

	2009	LVL '000 2008 koriģēts
Ieņēmumi	609 750	570 349
Pārējie ieņēmumi	6 054	1 896
Izlietotās izejvielas un materiāli	(250 210)	(253 548)
Personāla izmaksas	(19 396)	(22 487)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(112 034)	(87 128)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	(204 421)	(188 238)
Saimnieciskās darbības peļņa	29 743	20 844
Finanšu izmaksas, neto	(6 991)	(12 448)
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	22 752	8 396
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(4 223)	787
Pārskata gada peļņa	18 529	9 183

29 b) Pārskats par finansiālo stāvokli

	31/12/2009	LVL '000 31/12/2008 koriģēts
AKTĪVI		
Ilgtermiņa aktīvi	1 459 655	1 473 465
Apgrozāmie līdzekļi	234 618	199 941
AKTĪVU KOPSUMMA	1 694 273	1 673 406
PAŠU KAPITĀLS		
Akciju kapitāls	317 653	311 150
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	552 889	554 334
Riska ierobežošanas rezerve	(3 537)	(12 940)
Citas rezerves	-	3 818
Nesadalītā peļņa	20 230	9 183
Pašu kapitāls kopā	887 235	865 545
KREDITORI		
Ilgtermiņa kreditori	688 982	674 121
Īstermiņa kreditori	118 056	133 740
PASĪVU KOPSUMMA	1 694 273	1 673 406